
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Bükkzsérc Község Önkormányzata

2018-2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	87
1. A HEP IT részletei.....	87
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	87
A beavatkozások megvalósítói.....	88
Jövőképünk.....	90
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	91
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	100
3. Megvalósítás.....	101
A megvalósítás előkészítése	101
A megvalósítás folyamata.....	102
Monitoring és visszacsatolás	104
Nyilvánosság.....	104
Érvényesülés, módosítás.....	106
4. Elfogadás módja és dátuma	108

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Bükkzsérc Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

A község Mezőkövesdtől 17 km-re Északra a Bükki Nemzeti Park déli határa mentén a Cseresznyés patak partjait övezve és részben a környező domboldalakra is "felkapaszkodva" mintegy 2 km hosszú völgyben helyezkedik el. Tipikus bükk aljai falu. Gyönyörű panorámával, hagyományos faluképpel, szép házakkal, borospincékkel, pincesorokkal és kristálytisza levegővel rendelkező település. "Zsáktelepülés"-nek is nevezik, mivel az ide vezető közút a község északi részénél véget ér, de egy elég jó állapotú, bár keskeny erdőgazdasági úton északi, majd nyugati irányba haladva az un. Oldalvölgyön keresztül el lehet jutni az Eger-Miskolci összekötő közúthoz, illetve a szomszédos Felsőtárkányba. Cserépfaluval egy 2,5-3 km-es közút, Noszvajjal egy kb. ugyanilyen hosszúságú kiépítetlen mezőgazdasági földút köti össze. Bogács községet egy 8 km-es közúton Cserépfalun át lehet elérni, de egy elhanyagolt közúton keresztül - ami a Termálfürdőig 5 km hosszú - közvetlen összeköttetése is van. (Ennek a szilárd alappal rendelkező útvonalnak a felújítása idegenforgalmi szempontból a jövőben még nagy jelentőséggel bírhat.)

Történeti és lakossági adatok.

A község gazdag történelmi hagyományokkal rendelkezik. Nevét első alkalommal a latin "Serch" írással, de minden bizonnyal "Zsérc"-nek értendő olvasattal 1248-ban említette IV. Béla királyi oklevele. Ekkor ez a hely - ami még nemigen volt lakott település - az egri püspökség birtoka (possessio) volt. A helynév valószínűleg szláv eredetű, ami erdőégetéssel nyert tisztásra utal. Mai nevét a "Bükk" előnév felvételével a községi előjáróság javaslatára a belügyminiszter 1906-ban hagyta jóvá. A község címerét, amelynek fő motívuma egy termő szőlőtőke, Pécsi L. Dávid neves magyar heraldikus tervezett és 1998. évben hagyta jóvá az önkormányzat.

Lakosainak száma-miután a hely lakott településsé vált- a történelem során fokozatosan növekedett. A település lakosságszámára a törökök kiűzése után egy 1695-ben készült összeírásból következtethetünk első alkalommal. Ekkor 20 db, többségében pusztult házat jegyeztek fel, ami mintegy 100-120 lakost fogadhatott be. Az 1786. évben megtartott első hivatalos népszámláláskor 631 lakost írtak össze a településen. Ez a szám fokozatos gyarapodással az 1941-ben megtartott népszámlálás idejére 1743 főre növekedett. A község történelme során eddig ez volt a legmagasabb lakosságszám.

A II. világháború és az azt követő évek, évtizedek gyökeres változást hoztak a község lakosságszámának alakulásában. Megindult a lakosság számának csökkenése, ami napjainkban is tart. (A község lakosainak száma ma már nem éri el az 1000 főt sem. 2018. januárjában 968 fő volt.) A folyamat azzal kezdődött, hogy a második világháborúnak a község lakosai közül 38 fő

hadi szolgálatot teljesítő katona és 4 civil lakos esett áldozatul. Érzékeny lakosságszám csökkenéshez vezetett a magyarországi régi nagybirtokrendszer 1945. évben megindult felszámolása is. Ennek kapcsán a Bükkzsérci földigénylők közül a családtagjaikkal együtt közel kétszázan vettek örök búcsút a községtől és áttelepültek az Országos Földrendező Tanács Települési Hivatala által számukra kijelölt és biztonságosabb megélhetést nyújtó dunántúli vidékekre, elsősorban Bicske térségébe, főleg Nagyegyházára.

1947. évben más környékbeli települések lakosaival együtt Bükkzsércről is sokan indultak el ideiglenes (2 éves) munkavállalási céllal Svédországba, főleg Eskilstuna és Storfors településekre, ahonnan az 1948. évi magyarországi politikai rendszerváltás, a "fordulat" után már nem tértek vissza, hanem svéd állampolgárokként ott végleg letelepedtek.

Az 1950-es években nagy lendületet vett magyarországi gazdasági-társadalmi átalakulás, az iparosítás további erős lakosság-elszívó hatást gyakorolt a községre. Sokan a biztos megélhetést nyújtó új ipari létesítmények környezetében telepedtek le. Az iskolai tanulmányaik befejeztével szakképesítést szerzett bükkzsérci fiatalok is ott alapítottak családot és ott telepedtek le, ahol a szakmájuknak megfelelő elhelyezkedési lehetőségek biztosítva voltak.

Az 1950-es évek végétől, a 60-as évek elejétől a fiatalok újabb hulláma indult a dunántúli telepes elődeik nyomdokain Bicske és Tatabánya térségébe, Óbarokra, Szárligetre és más ezekhez közeli településekre, vagy vettek új irányt Észak-Magyarországon a Sajó völgyébe Putnok és Ózd térségébe, ahol akkoriban a mezőgazdaság és az ipar is biztos megélhetést nyújtott számukra. Így került akkoriban sok fiatal telepes Hét és Serényfalva községekbe, illetve ezek környékére.

A községből elvándoroltak szórványokban megtalálhatók az ország valamennyi tájegységében, de számosan új otthonra találtak Európa nyugati országaiban vagy a tengeren túl, főleg Kanadában is. Jó képet adott erről a Bükkzsércről elszármazottak meghívásával és részvételével 2002. május 19-én megtartott első találkozó is, amelyre mintegy 150 településről érkeztek vendégek, a volt Bükkzsérci lakosok.

Napjainkban a lakosságszám csökkenését elsősorban nem az el-és bevándorolási különbözet, hanem a születési és elhalálozási különbözet negatív egyenlege határozza meg. Erőteljes mértékű a lakosság elöregedése. Míg az 1920-as évektől az 1950-es évekig az évenkénti születésszám átlagosan 40-50 között volt, (1921-ben 72!) a születések száma a fokozatos csökkenés miatt 2015.

évben elérte az eddigi minimumát: ekkor csak 2 gyermek született. Emellett a községben az évi elhalálozások száma már évek óta 20-30 fő között mozog.

A lakosság megélhetése. A Bükk alá települt község kevés termőföldje a történelme során sohasem biztosította az itt élő teljes lakosság megélhetését. Ezért hosszú idő óta egészen az 1950-es évek elejéig az itt élő lakosság egy része az erdőhöz kapcsolódó tevékenységgel kereste kenyerét, vagy a kevéske föld megművelésével foglalkozott. A férfiak közül tavasztól őszig sokan foglalkoztak a kis részben helyben, nagyjából pedig Felsőtárkány és Cserépfalu erdeiben égetett mészföldre irányuló fuvarozásával is. Akinek pedig helyben nem akadt munkalehetősége az kénytelen volt elszegődni mezőgazdasági idénymunkásnak, summásnak vagy cselédnek az ország más vidékeire, többnyire az Alföldre.

Napjainkban is a lakosság egy része még az erdőkhöz kapcsolódó munkával vagy mezőgazdasági termeléssel foglalkozik, de sokan csak a községen kívül a környező városokban, elsősorban Mezőkövesden és Egerben találnak munkalehetőséget. Az utóbbi időben újjáéledt a szőlőművelés és a bortermelés is, amit a lakosság többnyire jövedelem kiegészítésként folytat. A szép fekvésű település adottságaira alapozva egyre többen felismerik az idegenforgalomban rejlő kereseti lehetőségeket is.

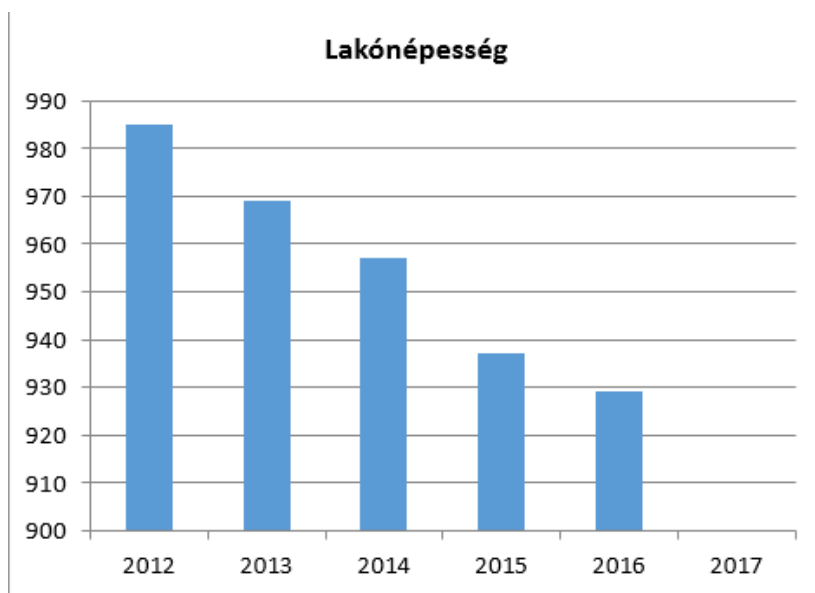
A község infrastruktúrája hatékony lakossági támogatással a közelmúlt évtizedben, években jelentősen fejlődött. A települést bekötötték az automata kapcsolású telefonhálózatba, kiépült a vezetékes ivóvíz, a szennyvízcsatorna és a földgáz hálózat. Nagy figyelmet kapott a környezeti tisztaság megőrzése, amit a szervezett hulladék-össze gyűjtés is elősegít. Ezen a területen további nagy előrelépést jelenthet az, hogy 2017-től a községben a szelektív hulladékgyűjtés háztartásonként külön-külön valósul meg, ingyenesen igényelhető szelektív hulladékgyűjtő zsákokban szállítják a műanyag, üveg és zöld hulladékot.

A község 14 utcájának összes hossza meghaladja a 7 km-t, amelynek több mint 90 %-a szilárd burkolatú. A napi célok között szerepel ezek folyamatos felújítása és a csapadékvíz elvezető árokrendszer korszerűsítése. A többségében korszerű lakóházainak (családi házak) száma több mint 480. A község intézményhálózata, ellátottsága megfelelő. Megoldott az orvosi ellátás: minden munkanapon van orvosi rendelés és egy fiókgyógyszertár is működik a községben. 8 tantermes korszerű iskolája van a vele egybeépített tornateremmel, ezenkívül az iskolai szervezet keretében működik az óvoda is. Sajnos az alacsony gyermeklétszám miatt a 2005/2006-os tanévtől kezdődően az általános iskolai oktatást társult formában a szomszédos Cserépfalu Község Önkormányzatával

közösen kell ellátni. Ennek keretében a két település alsó tagozatos tanulói Cserépfaluban, a felső tagozatos tanulók pedig a Bükkzsérci iskolában tanulnak. A tanulók napi utaztatása egy, a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás keretében biztosított korszerű iskolabusszal meg van oldva. A községi kulturális és sporttevékenység céljait szolgálja a művelődési ház a benne működő könyvtárral, egy gyermekjátszótér és a labdarúgópálya, valamint a 2017-ben épült műfüves sportpálya. Az általános iskolával egybeépített tornatermet és az iskola udvarán létesített kézilabda pályát előzetes egyeztetés alapján az iskolai tanulókon kívül mások is használhatják.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	985	
2013	969	98,4%
2014	957	98,8%
2015	937	97,9%
2016	929	99,1%
2017		0,0%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Bükkzsérc lakónépességének száma az elmúlt évek során csökkenést mutat. 2012-ben a település lakónépessége 985 főre csökkent. Ezt követő években a lakónépesség-csökkenés 1-3 % közötti, amely betudható az öregedő lakosságnak, valamint a fiatalok elvándorlásának.

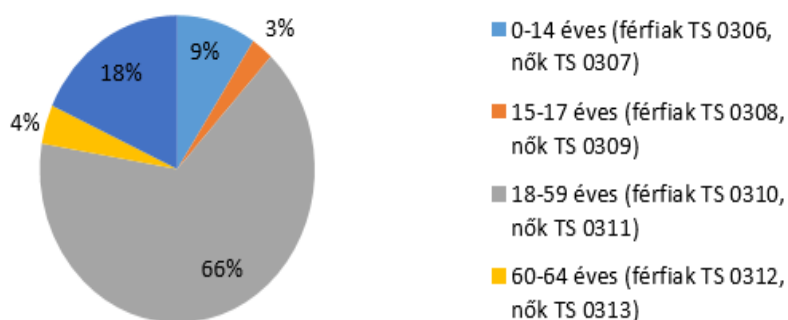
2016-ban a település lakossága 929 fő volt.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

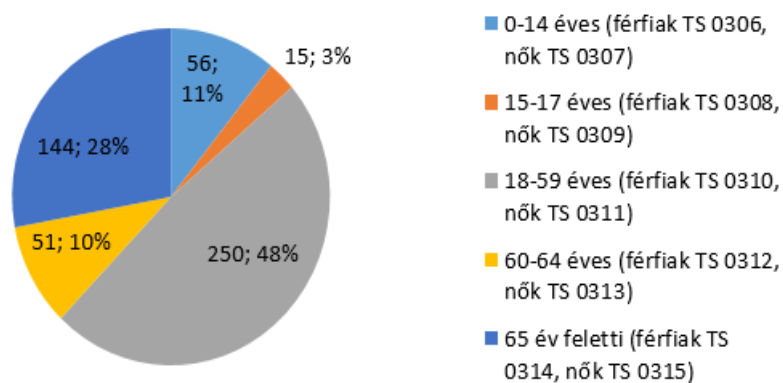
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	461	516	977	47,19%	52,81%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			15		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	43	56	99	4,40%	5,73%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	12	15	27	1,23%	1,54%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	303	250	553	31,01%	25,59%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	19	51	70	1,94%	5,22%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	84	144	228	8,60%	14,74%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

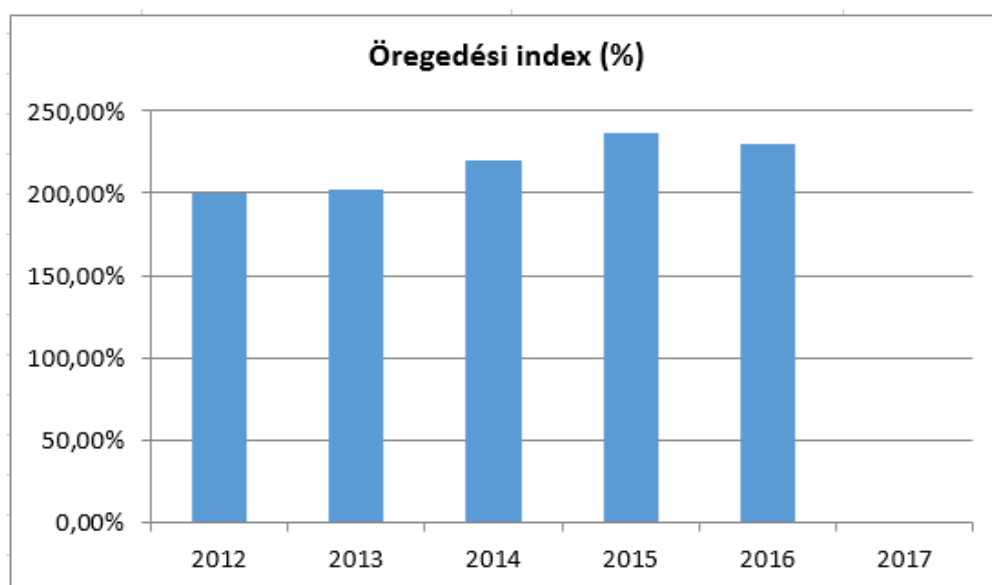

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

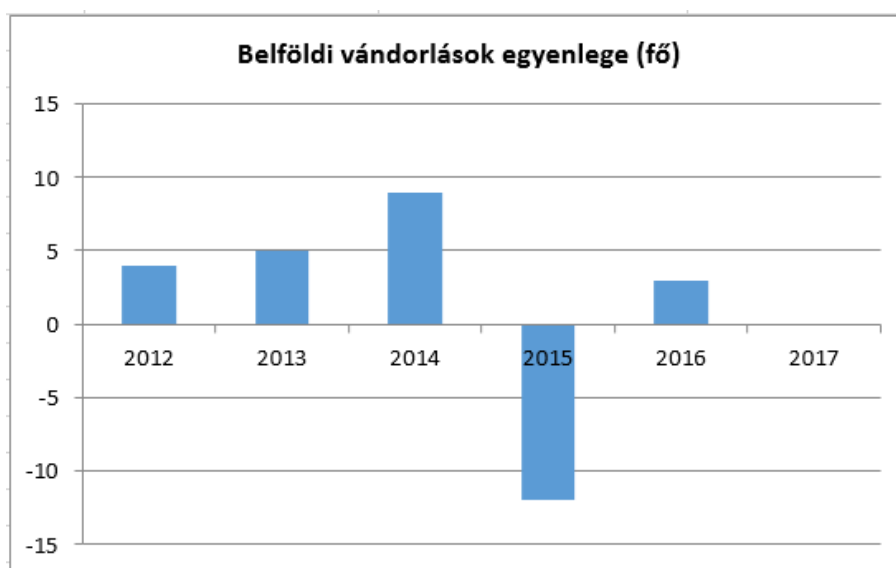
A fenti táblázat alapján megállapítható, hogy a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőkénel, ami országos tendencia is.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	218	109	200,00%
2013	218	108	201,85%
2014	220	100	220,00%
2015	230	97	237,11%
2016	228	99	230,30%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!
Forrás: TelR, KSH-TSTAR			

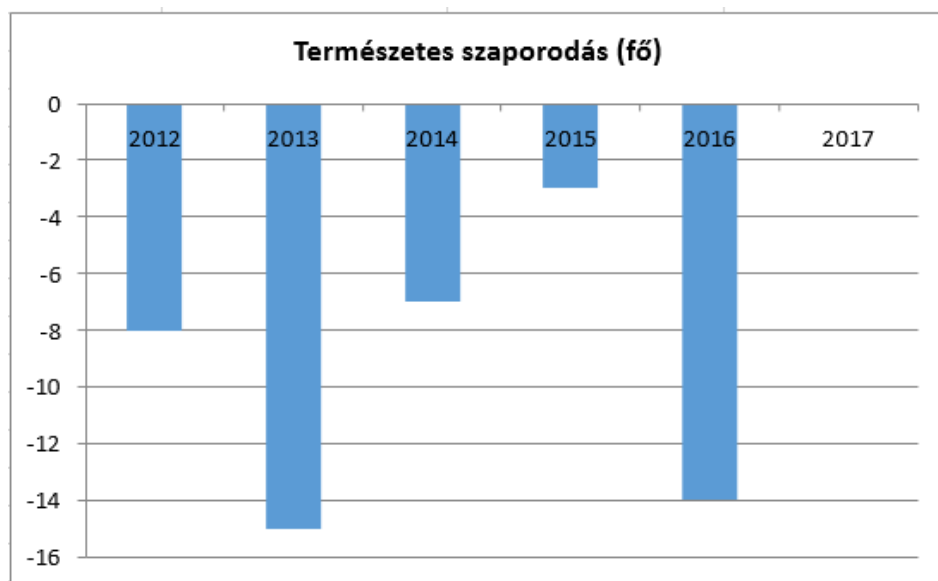
A vizsgált időszakban a 0 - 14 évesek száma csökkent az 5 év alatt, mely az élve születések számának csökkenésével magyarázható. Míg 2001-ben a 0-14 éves korú állandó lakosok száma 155 fő volt, az eltelt években számuk folyamatosan csökken, 2016-ban már csak 99 fő. A 65 év feletti állandó lakosok számát elemezve növekedés figyelhető meg. Az öregedési index folyamatosan 200% feletti értéket mutat, amely a lakosság előregedési tendenciájának erősítését jelzi. Az utóbbi évek statisztikái szerint előregedő társadalmi szerkezet alakult ki. Mivel az öregek száma meghaladja a fiatalok számát, így elmondható, hogy az idősek fokozott ellátására van szükség. Ez az állapot a járás és az országrész általános ismérve.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások				
Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	11	7	4	-2,6
2013	19	14	5	-2,6
2014	19	10	9	-1,15
2015	7	19	-12	-2,96
2016	24	21	3	-4,24
2017			0	
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR				

A természetes népmozgalom mellett a népességszámot a vándorlások is befolyásolják. A településen a 2012-től 2014-ig pozitív volt az egyenleg, vagyis az odavándorlás magasabb volt az elvándorlásnál, az azt követő évben az elvándorlás ugrásszerűen megemelkedett, az odavándorlás csökkent.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	7	15	-8
2013	6	21	-15
2014	5	12	-7
2015	2	5	-3
2016	6	20	-14
2017			0
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A természetes szaporodás értékét vizsgálva elmondhatjuk, hogy a halálozások száma a vizsgálat minden évében magasabb volt az élve születések számánál. A születések száma ingadozik 2015-ben volt a vizsgált időszakban a legalacsonyabb. A halálozások száma növekedést mutat.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra - függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a nevelés, oktatás területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak

csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;

- a lakóhelyi szegregáció felszámolására;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, a közügyek irányításában.

Alapvető követelmény az esélyteremtő tevékenység, valamint ennek tervszerű dokumentálása a települési esélyegyenlőségi program kidolgozásával és megvalósításával. Mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges faktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Bükkzsérc település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 31. §-a szerint:

„31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a *hátrányos helyzetű társadalmi csoportok* – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási,

egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzeti önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal kapcsolódik:

Bükkzsérc Község Önkormányzatának 2018. évi költségvetési koncepciója: A koncepció szociális és egészségügyi ellátás bekezdésében - mely rendelkezik a szociális és gyermekjóléti ellátó rendszerről -, valamint az oktatás bekezdésében foglaltakkal kapcsolódik jelen esélyegyenlőségi programhoz.

Bükkzsérc Község Sportfejlesztési Koncepciója: A gyermek- és ifjúsági sport, a szabadidősport, a fogyatékkal élők sportja területén szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

Bükkzsérc Község Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója: Tartalmazza az ütemtervet a szociális szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét – segítve ezzel az önkormányzat által nyújtott szociális szolgáltatások egységes szempontok szerinti fejlesztését. Ezen célok mentén kapcsolódik az esélyegyenlőségi programhoz.

Gazdasági program 2014-2018. évekre: A gazdasági program esélyegyenlőséggel kapcsolatos rendelkezései: gazdaságfejlesztési célkitűzései között szerepel a munkahelyteremtés és a lakosságmegtartás, a fiatalok helyben tartásának elősegítése, beruházások beindításának támogatása, elősegítése. A kultúra, oktatás, sport célkitűzések között szerepel a programok, rendezvények szervezése a fiatalok számára.

Közüoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv: Az Intézkedési Terv célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségét, az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Bükkzsérc Község Önkormányzata tagja a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A társulás abból a célból jött létre, hogy a kistérség lakói az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jussanak hozzá, és az önkormányzatok együttműködésükkel minél teljesebben, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást és szolgáltatást.

A Bükkzsérci Község Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatással, a házi segítségnyújtással, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtással, a családsegítéssel, valamint a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó feladatokat látja el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa általában 2016. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területenként eltérő lehet. Ahol volt saját információ, ott a 2017. évi adatokkal ki tudtuk egészíteni az egyes táblázatokat. A 2017. évi népszámlálás adatainak a Központi Statisztikai Hivatal részéről történő feldolgozása még nem teljes körűen történt meg, ezért ezen adatokat csak részben tudtuk felhasználni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma.

Bükkzsérc községre vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról, ezért azt az aktív korúak ellátásában részesülők számából, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számából tudtuk kikövetkeztetni.

*Az Szt. 33. §-ában foglaltak szerint:

„(33. §^{*} (1)^{*} Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a)^{*} aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d)^{*} akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e)^{*} akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f)^{*} aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g)^{*} akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.^{*}

(1a)^{*} Az aktív korúak ellátása tekintetében - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.

(1b)^{*} Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben az egészségkárosodott személy egészségkárosodásának mértékét, az egészségkárosodás felülvizsgálatának szükségességét, valamint a felülvizsgálat szükségessége esetén annak időpontját az eljáró hatóság szakkérdésként megvizsgálja.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs. „,

*A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdés 14. pontja szerint: „hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;”

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek:

A szegénységben élő, hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása a szülők bevonásával történik. A hátrányos helyzetű családok gondozásában a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében, megszüntetésében, az együttműködés megszervezésében kitüntetett szerepe van a gyermekjóléti szolgálatnak.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan növekszik.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján járó ellátásokon felül további kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevételére válnak jogosulttá.

Hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók támogatási formái:

Étkeztetés: Bölcsődében, óvodában és a nappali rendszerű oktatás 1-8. évfolyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek az étkezés ingyenes.

Oktatás: a nevelési-oktatási intézmény gondoskodik a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásáról.

Művészetoktatás: a hátrányos helyzetű gyermekek az alapfokú művészetoktatásban térítési díjat nem fizetnek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók támogatási formái:

Kötelező óvodai felvétel: a kötelező felvételt biztosít az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvételére, ha az a harmadik életévét betöltötte.

Iskolaválasztás: az általános iskola feladatainak ellátása keretében a felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesíti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

Oktatás: minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az oktatásban való részvétel, beleértve az első alapfokú művészetoktatásban való részvételt is.

Útravaló ösztöndíjprogram: az ösztöndíj pályázat útján nyerhető el.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A hátrányos helyzetben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért nyári étkeztetés keretében ezt az önkormányzat biztosítja.

Szembetűnő, hogy a roma lakosság körében nagyon magas a gyermekek aránya, míg ez az arány a település összlakosságán belül kevésbé mondható el. A tapasztalatok szerint a roma gyermekek identitás tudata gyenge, nagy része nem ismeri a roma kultúrát, hagyományokat.

A roma háztartások többségében több család, generáció él együtt.

A roma emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Tapasztalataink szerint a munkanélküliség fő oka az alacsony iskolázottság, az ebből adódó motiváltsági problémák, és a társadalmi előítélet jelenléte. Tapasztalataink szerint a roma nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsági szintje alacsonyabb, mint a roma férfiaké.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó

motiváltsági problémák. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

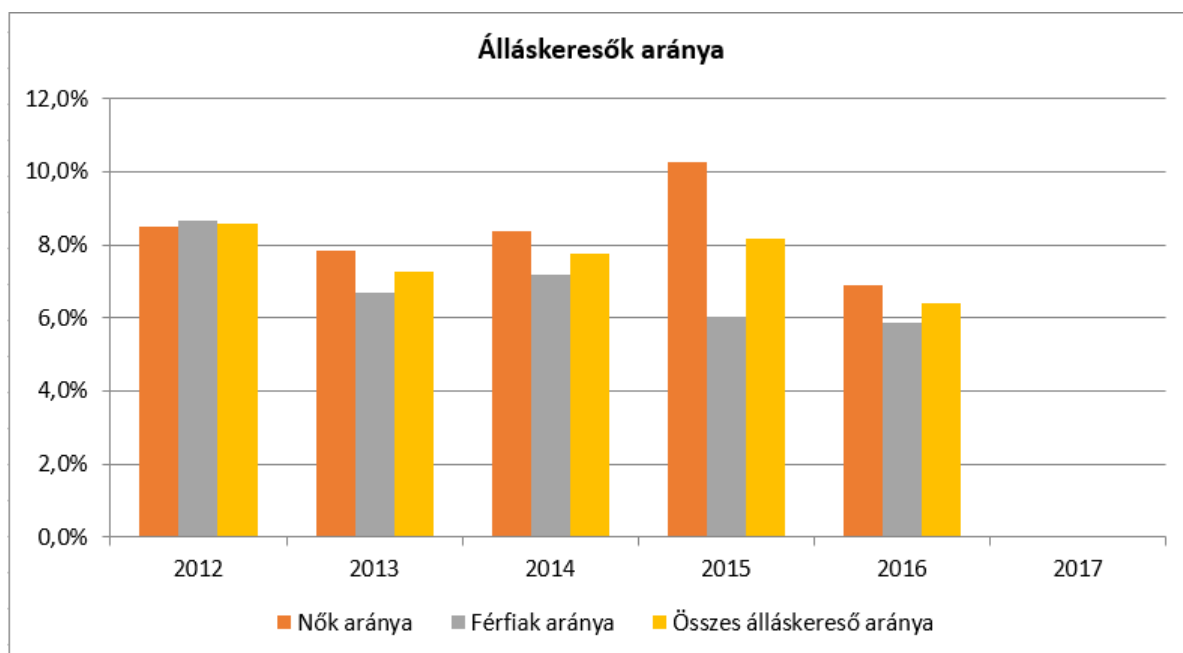
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	(TS 0803)	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	350	338	688	30	8,5%	29	8,7%	59	8,6%
2013	345	332	677	27	7,8%	22	6,7%	49	7,3%
2014	350	338	688	29	8,4%	24	7,2%	54	7,8%
2015	339	324	663	35	10,3%	20	6,0%	54	8,2%
2016	334	316	650	23	6,9%	19	5,9%	42	6,4%
2017			0	21	#####	20	#####	41	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

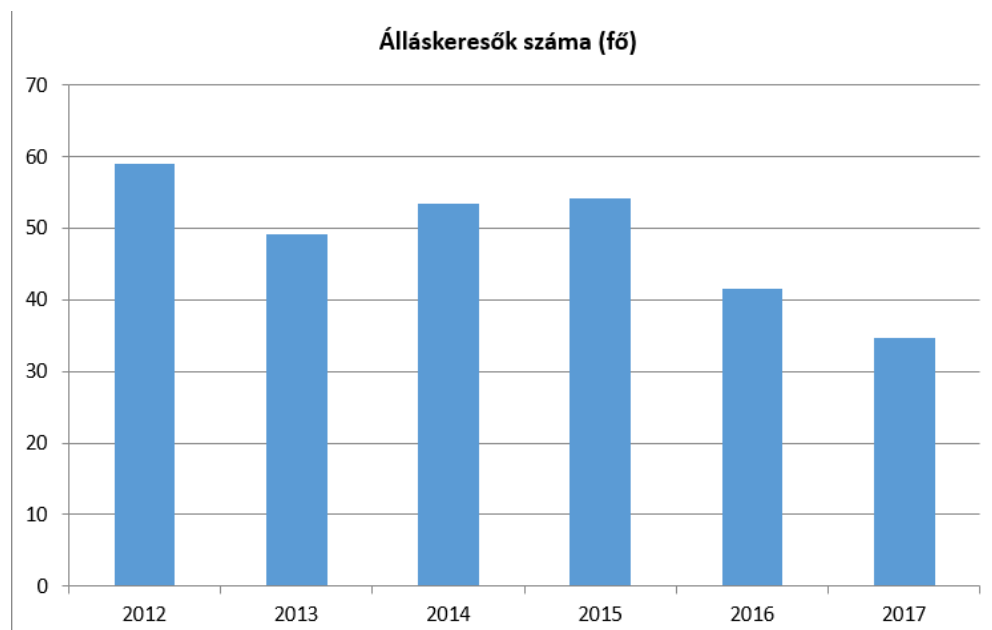

A regisztrált munkanélküliek száma enyhén változó tendenciát mutatott 2012-2016 között. 2012-ben a legmagasabb a munkanélküliek aránya. Az azonban megfigyelhető, hogy az aktív korúak között 10 % alatti a munkanélküli a településen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		59	49	54	54	42	35
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1	2	0	0	0	0
	%	2,1%	3,6%	0,0%	0,5%	0,6%	0,7%
20-24 év (TS 1003)	Fő	9	7	7	7	4	3
	%	14,8%	14,7%	13,6%	12,0%	9,0%	7,2%
25-29 év (TS 1004)	Fő	8	7	8	7	5	3
	%	12,7%	13,2%	15,0%	12,9%	10,8%	9,4%
30-34 év (TS 1005)	Fő	10	6	6	5	5	2
	%	16,5%	11,2%	11,2%	8,8%	11,4%	6,5%
35-39 év (TS 1006)	Fő	11	6	7	9	4	3
	%	18,2%	12,7%	12,1%	16,1%	10,2%	7,9%
40-44 év (TS 1007)	Fő	3	2	4	6	5	9
	%	4,2%	3,6%	7,5%	10,1%	12,7%	26,6%
45-49 év (TS 1008)	Fő	6	7	7	4	4	3
	%	10,2%	13,2%	12,1%	7,4%	9,6%	9,4%
50-54 év (TS 1009)	Fő	7	9	11	11	7	2
	%	12,3%	18,3%	21,0%	19,8%	15,7%	5,0%
55-59 év (TS 1010)	Fő	5	5	3	5	4	3
	%	8,5%	9,1%	5,6%	8,3%	10,2%	9,4%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	0	1	2	4	6
	%	0,4%	0,5%	1,9%	4,1%	9,6%	18,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település szociális és foglalkoztatási helyzete szoros összefüggésben van társadalmi mutatószámaival, hiszen, ha kevés a munkahely, rosszak a foglalkoztatási feltételek a fiatalok nagyobb valószínűséggel elvándorolnak, de ugyanez befolyásolja szociális helyzetét is, hiszen a magas és tartós munkanélküliség miatt több lesz a segélyben részesülők száma, a lakosság szegényedik.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontására jellemző, hogy szinte minden évben a legkisebb a munkanélküliek aránya az 55-59 év közötti korcsoportban. A legmagasabb értékeket 36-45 év közöttiek mutatják. Sajnálatos, hogy a munkanélküliség a fiatalabb korosztályt (20-29 év) is viszonylag magas 10% feletti arányban érinti, bár csökkenő tendenciát mutat a munkanélküliség az ő esetükben.

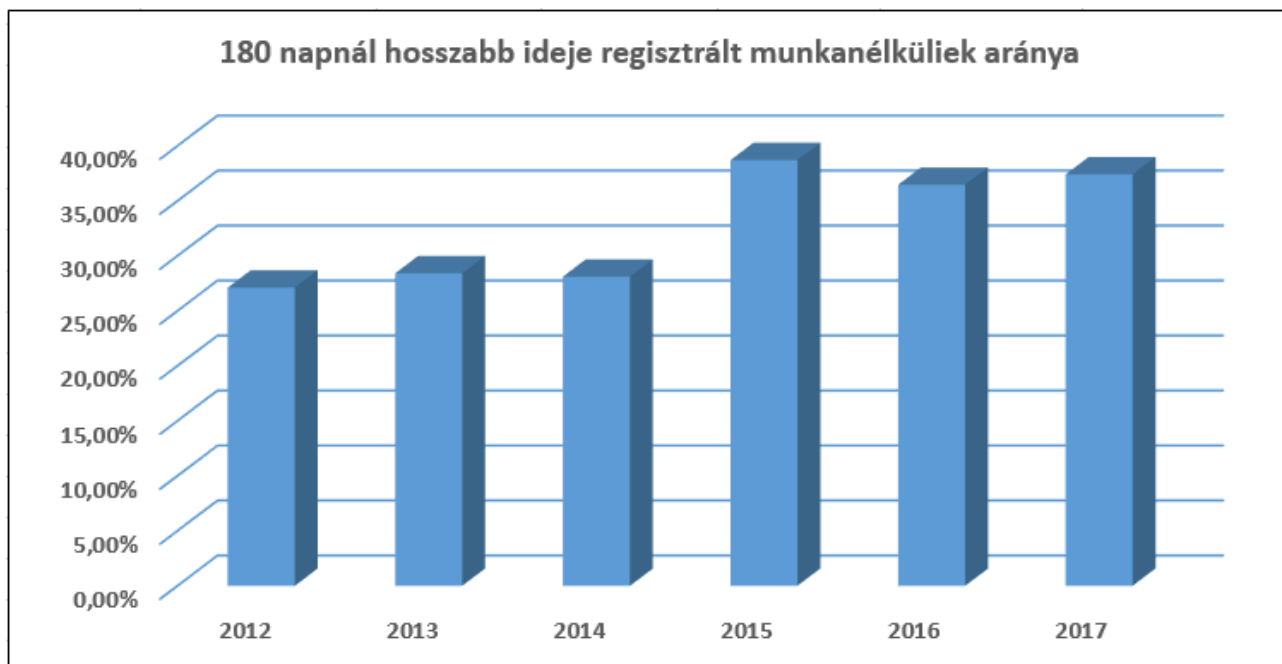
A munkahelyteremtés és a foglalkoztatás növelése tekintetében tehát a középkorú korosztály problémái a legsürgetőbbek.

Az adatok ismeretében a munkanélküliségi ráta jól kifejezi a lakosságának hátrányait a munkaerő-piacon, mutatja az eltérő foglalkoztatási, munkavállalási esélyeket.

Különösen nehéz helyzetben vannak az ötven év feletti, a pályakezdő, az alacsony iskolai végzettségű, a megváltozott munkaképességű és a roma munkanélküliek. A munkanélküliség okozta egzisztenciális, mentális és egészségügyi problémák, pedig növekvő mértékben megjelennek a gyermekjóléti és szociális alapellátás területén is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresőik száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőikön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	27,12%	30	29	59	50,4%	49,6%
2013	28,43%	27	22	49	54,8%	45,2%
2014	28,11%	29	24	54	54,7%	45,3%
2015	38,71%	35	20	54	64,1%	35,9%
2016	36,47%	23	19	42	55,4%	44,6%
2017	37,42%	21	20	41	50,9%	49,1%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal						

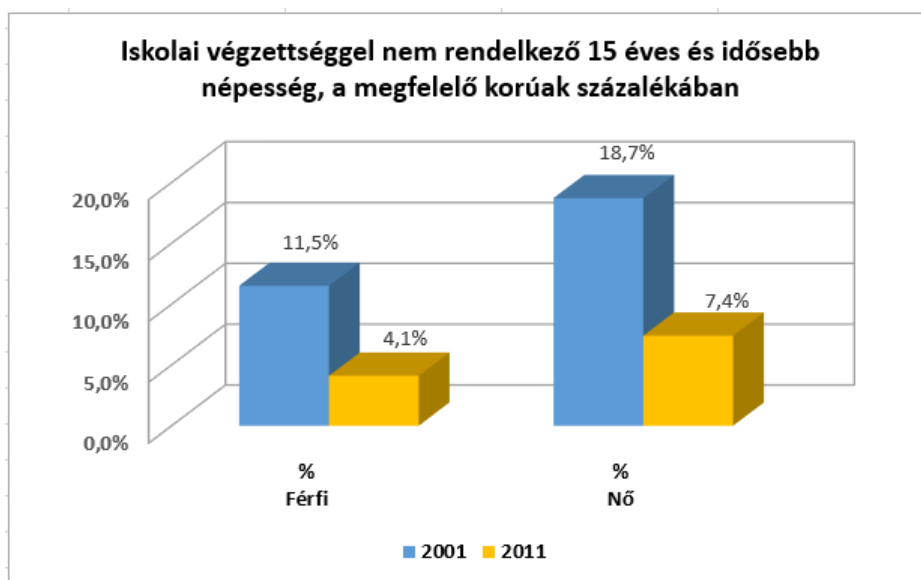

A 3.2.3. táblázat adatai szerint a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2012-től folyamatos növekedést mutat. A település munkanélküliségi mutatója igen magas, a nemek szerint egyenlő az arány a nők és férfiak között.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség				
Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	88,5%	81,3%	11,5%	18,7%
2011	95,9%	92,6%	4,1%	7,4%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

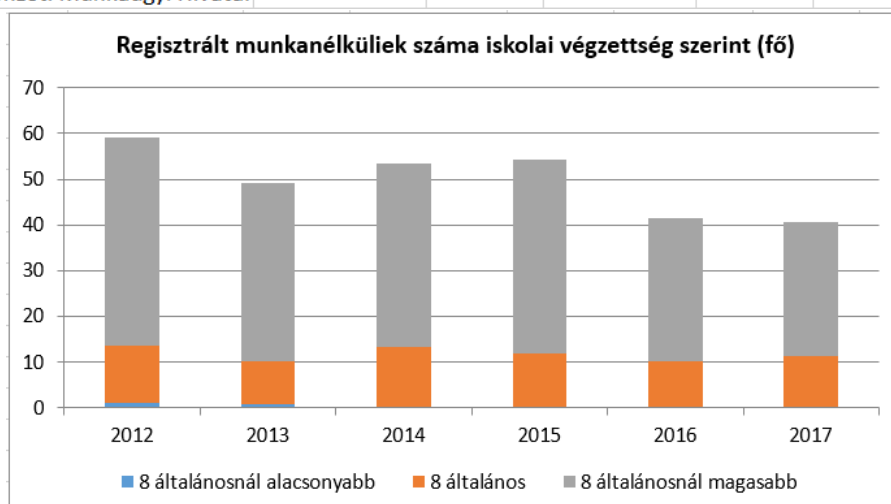

Az alapvégzettséget vizsgálva megállapítható, hogy 2001-hez képest mindkét nem esetében nőtt a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma és ezzel együtt csökkent a végzettséggel nem rendelkezők száma, viszont nagyobb arányban vannak a férfiakhoz képest a végzettség nélküli nők.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	59	1	1,7%	13	21,2%	46	77,1%
2013	49	1	1,5%	10	19,3%	39	79,2%
2014	54	0	0,0%	13	24,8%	40	75,2%
2015	54	0	0,0%	12	22,1%	42	77,9%
2016	42	0	0,0%	10	24,7%	31	75,3%
2017	41	0	0,0%	11	27,6%	30	72,4%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból megfigyelhető, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma kiugróan magas, 70 % feletti a nyilvántartott álláskeresőik között. A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma nem magas, még az 2 %-ot sem éri el, valószínűleg azért, mert a számuk évről évre csökken, valamint a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek többnyire a mezőgazdaságban még el tudnak és el is akarnak helyezkedni. A 8 általánossal rendelkezők száma 15 és 25 % között mozog.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők			
Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Az általános iskolai felnőttoktatásba nem volt az elmúlt 4 évben bevonható személy.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában								
Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601) ?
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Az középfokú iskolában történő felnőttoktatásba nem volt az elmúlt 4 évben bevonható személy.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy

átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Bükkzsérc Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport:

- munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső.

A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása (legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 óras munkaidő),
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 óras munkaidő).
-

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A munkahelyteremtésben a település elhelyezkedése hátrányt jelenthet Mezőkövesd településünkől 17 km, Eger 25 km távolságra található. Zsáktelepülésnek is nevezik, mivel az ide vezető közút a község északi részénél véget ér. Vasúton nem megközelíthető a település, a távolsági buszok kétóránként közlekednek Mezőkövesdre. A település zárt, hegyi település lévén munkavállalás szempontjából hátrányos helyzetben van.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településünkön nincsenek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településtől 17 km-re fekvő Mezőkövesd városában a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Mezőkövesdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a rendelkezésére álló éves tanfolyami lehetőségek szerint hirdet meg a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő átképzéseket, tanfolyamokat, az első munkahely megszerzésére, illetve munkatapasztalat szerzés elősegítésére. A munkaerő-piaci szolgáltatásokon belül a felnőttképzéseket a Foglalkoztatási Osztály koordinálja. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával tudtuk megbecsülni. Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkozási diszkriminációról nincs tudomásunk településünkön.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető szolgáltatásokat.

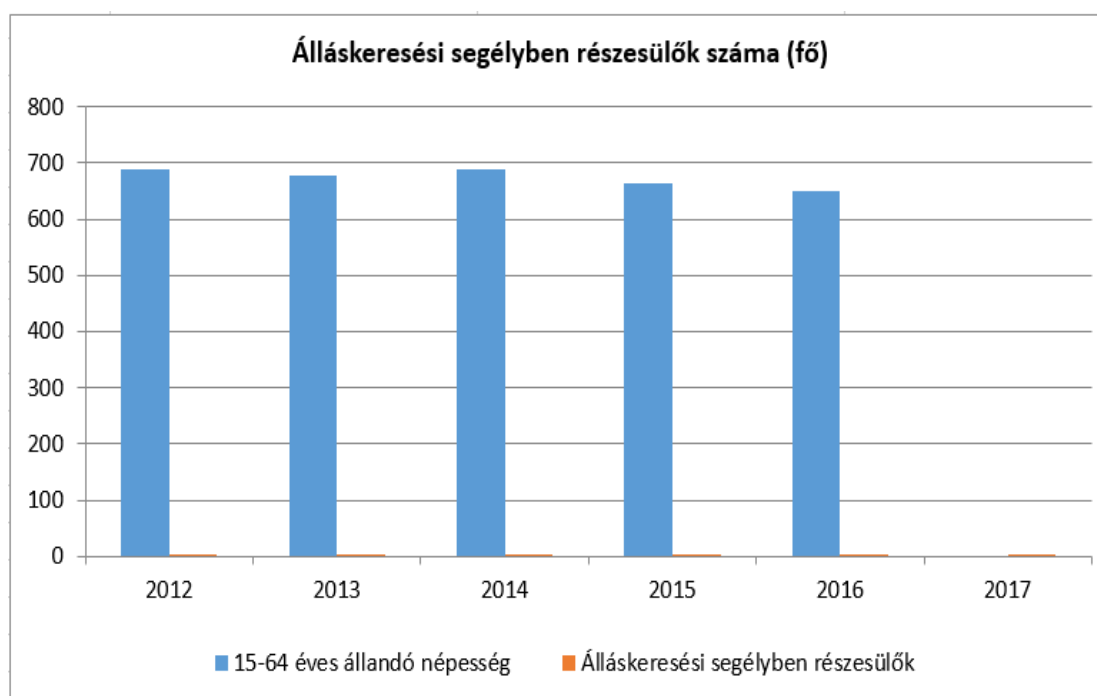
a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma, stb.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma			
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	688	0	0,0%
2013	677	1	0,1%
2014	688	1	0,1%
2015	663	1	0,2%
2016	650	4	0,6%
2017	0	4	#ZÉRÓOSZTÓ!
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

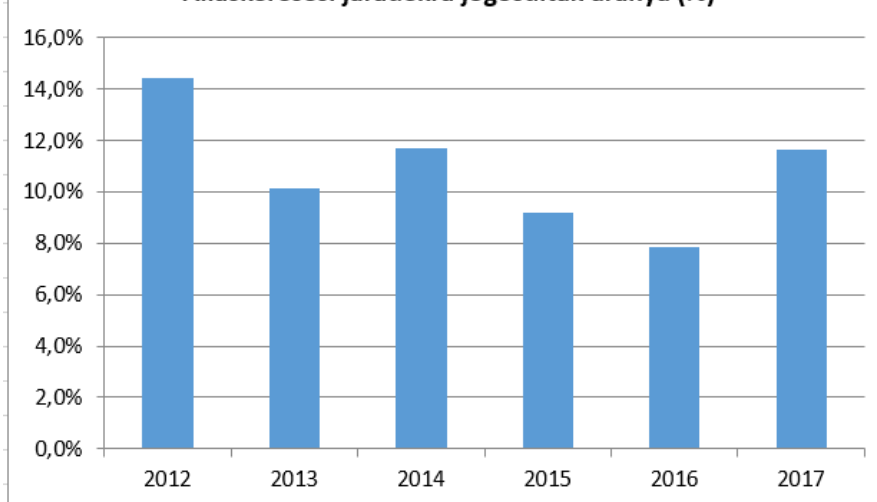
2012-ben még nincs segélyben részesülő. A segélyben részesülők száma a 2013-as évtől növekedést mutat, bár még így is elenyésző százalékban vannak a keresőképes lakosság arányában.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2012	59	9	14,4%
2013	49	5	10,2%
2014	54	6	11,7%
2015	54	5	9,2%
2016	42	3	7,8%
2017	41	5	11,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Állás keresési járadékra jogosultak aránya (%)

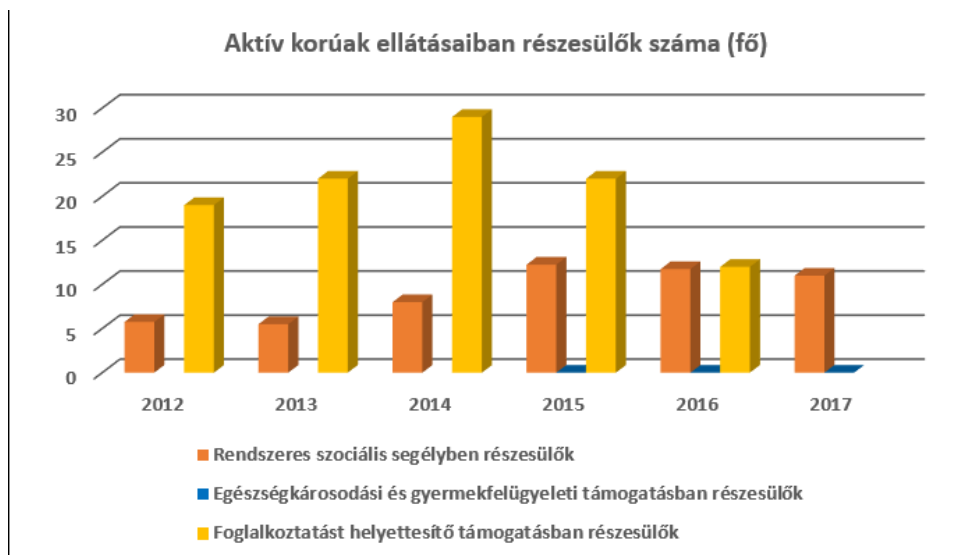

A táblázatból megfigyelhetjük, hogy a regisztrált munkanélkülieknek csak alig több mint 10%-a jogosult állás keresési járadékra. A legmagasabb arány 2012-ben volt, ott még 14,4%-a volt jogosult a regisztrált munkanélkülieknek állás keresési járadékra, de ahogy a munkanélküliek száma évről évre csökken, azzal együtt csökken a jogosultak száma is.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	6		0,84%	19	32,20%
2013	6		0,81%	22	44,67%
2014	8		1,16%	29	54,21%
2015	12,25	0	1,85%	22	40,55%
2016	11,75	0	1,81%	12	28,92%
2017	11	0	#ZÉRÓOSZTÓ!		0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyt az aktív korú személy kaphat a Járási Hivataltól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. Bükkzsércen a segélyben részesültek száma változó. 2012-ben 6 fő részesült rendszeres szociális segélyben, de ez a szám évről évre növekszik. Foglalkoztatást helyettesítő támogatást 2012-2014 között egyre több ember kapott a településen, viszont ez után csökkent az arányuk.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BPJ), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A BPJ/FHT összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

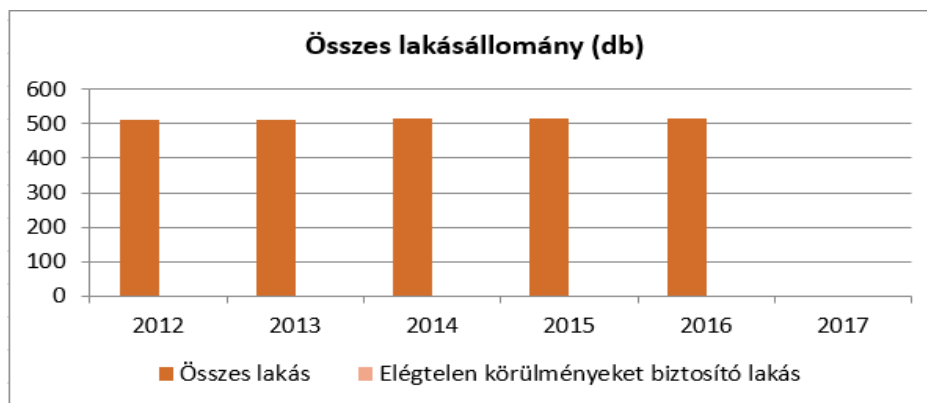
A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	512	0	0	0	0	0	0	0
2013	513	0	0	0	0	0	0	0
2014	514	0	0	0	0	0	0	0
2015	514	0	0	0	0	0	0	0
2016	514	0	0	0	0	0	0	0
2017							0	0
Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok								

Mint a mellékelt táblázatból is jól látható: Bükkzsérc település nem rendelkezik egyetlen önkormányzati tulajdonban lévő bérlakással sem. Az összes lakásállomány száma 2012-től 2016-ig 2 lakásszámmal emelkedett. Az lehet az oka annak, hogy a lakásszámok nem emelkednek, hogy a településen viszonylag sok a régebbi eladó ház, és inkább azokat vásárolják meg a településre bevándorló emberek, nem építenek új házat.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásáról Bükkzsérc Község Önkormányzat Képviselő-testületének a Bükkzsérc Község Önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó helyi rendelete rendelkezik. E rendelet szerint Szociális helyzet alapján adható bérbe az önkormányzati lakás annak:

- akinek családjában - a vele együtt költöző családtagokat számítva - az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori nyugdíjminimum kétszeresét,
- aki Bükkzsérc községben legalább három éve állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik.
- aki tulajdonában ingatlan nincs.

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra nem használt ingatlanok sem találhatóak a településen..

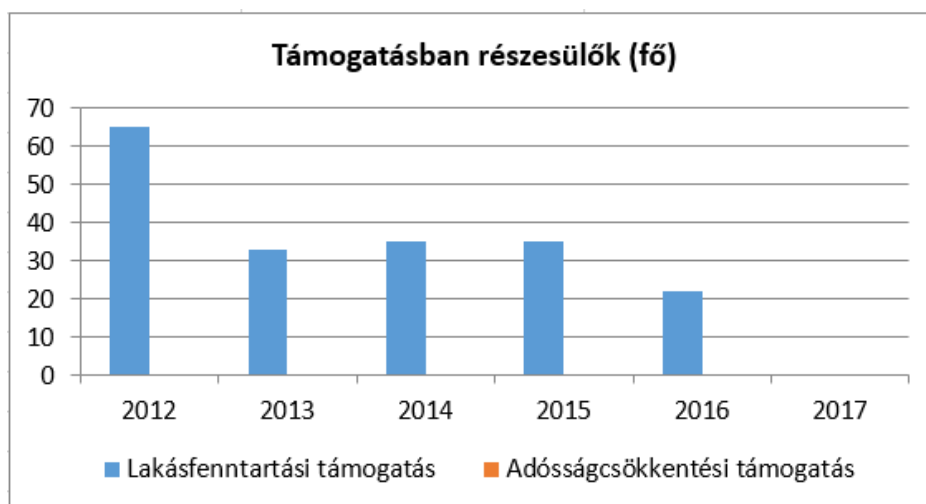
d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön hajléktalan személyek, illetve elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások nincsenek.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma		
Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	65	0
2013	33	0
2014	35	0
2015	35	0
2016	22	
2017		

Forrás: TelR, KSH Tstar

Községünkben évről évre csökken a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. 2012. évben még 65-en részesültek lakásfenntartási támogatásban, ez a szám azonban harmadára csökkent

2016-ra. A csökkenés oka, hogy kevesebb a munkanélküliség, így nem szorulnak rá az emberek az Önkormányzat kiegészítő támogatására.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (2018-ben 71 250 forintot), és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A támogatás minimum havonta 3000 forint, felső határa nincs, összeget a szociális törvényben foglalt képlet alapján kerül kiszámításra.

Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

Az önkormányzathoz benyújtott úrlapon egyetlen közüzemi szolgáltatót kell megjelölni, ahová az önkormányzat utalja a megállapított támogatást: ez lehet, víz-, villany-, vagy gázszámla. A hátralék felhalmozódásának megakadályozását célozza a lakásfenntartási támogatás közvetlenül a szolgáltatóhoz történő utalása.

Javasoljuk, hogy azt a szolgáltatót jelölje meg a kérelmező, ahol az esetleges hátraléka legjobban veszélyezteti a lakhatását. Az úrlaphoz mellékelni kell egy, az érintett közműtől kapott számlát az azonosító adatok miatt. Szükség van a háztartásban élők munkáltatói igazolására a benyújtást megelőző hónap jövedelméről, illetve a rendszeres pénzbeni juttatásokról, például: nyugdíj, árvaellátás, családi pótlék.

Hitelt érdemlően bizonyítani kell a lakás nagyságát, például adásvételi szerződés vagy tulajdoni lap másolatával, végső soron saját bevallással. Extrém esetben, ha nincs olyan rezsizámla, amire a lakásfenntartási támogatás minden hónapban elutalható, az ügyfél igényelheti tűzifa vásárlása céljából. Ezt a megoldást az utóbbi időben egyre többen választják.

f) eladósodottság

Településünkön is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közzolgáltatásokat.

Védendő fogyasztói kérelmet nyújthat be a villamos energia szolgáltatónál, illetve a gázszolgáltatónál, aki a jogszabályban meghatározott ellátásban részesül és tartozása van a szolgáltató felé. Ez alapján részletfizetést vagy fizetési halasztást kaphat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem található külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő ingatlan

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

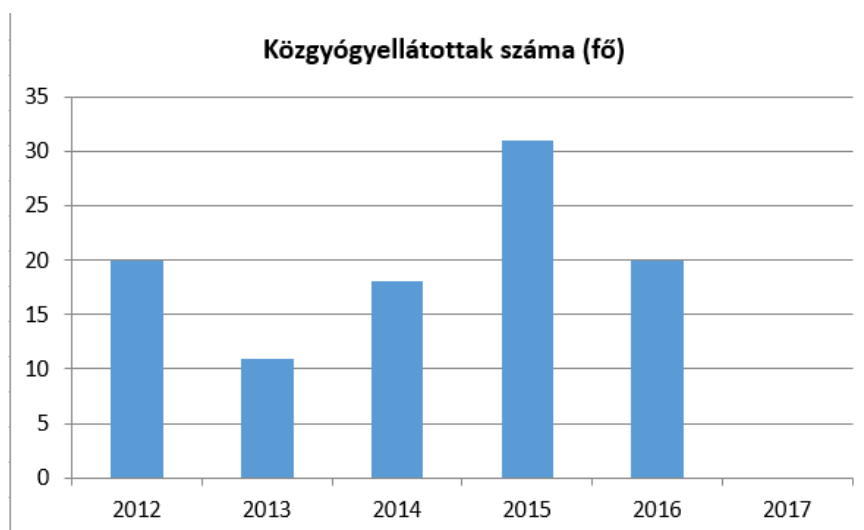
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen működik orvosi ellátás, háziorvosi rendelés keretein belül, amely a felnőttek és gyermekek vizsgálatát és egészségügyi ellátását egyaránt megvalósítja. A településen egy orvosi rendelő található.

A háziiorvosi feladatokat vállalkozás biztosítja. A Védőnői Szolgálat fenntartása a 3 település feladata.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

3.6.2. számú táblázat - Közgógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	
Év	Közgógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	20
2013	11
2014	18
2015	31
2016	20
2017	
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma			
Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Az ápolási díjban részesülő személyekről nincs adat 2012-óta.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátás, fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz, valamint a prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés biztosított térségi szinten belül.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Településünkön a lakosság számára szűrővizsgálatot a Magyar Vöröskereszt, különböző önkormányzati és alapítványi szervezetek bonyolítanak le, mint pl. évi egyszeri véradás, mammográfiás szűrővizsgálat, illetve egészségügyi állapotfelmérés.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés településünkön nincs, nem releváns. A szolgáltatás 20 km-re a településtől Mezőkövesd városban áll rendelkezésre.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben célunk az egészséges táplálkozás érvényesítése. Az étkeztetést jelenleg lebonyolító vállalkozó sok gondot fordít arra, hogy a legjobb alapanyagokból, nagy odafigyeléssel készüljenek az ételek. A legújabb előírásoknak megfelelően történik az ételek elkészítése, valamint adagolása az óvodás és iskolás korú gyermekek részére.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen szervezett programokon, sportprogramokon a hozzáférés mindenki számára biztosított. A programok szervezésénél az esélyegyenlőség védelmét figyelembe vesszük, mind a programok jellegénél, mind a helyszín kiválasztásánál.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz Bükkzsérc Község Önkormányzata biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségeinek megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket.

A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem történt hátrányos megkülönböztetés az önkormányzat intézményeiben dolgozói törekednek az egyenlő bánásmód követelményeinek betartására.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Kiemelt fontosságú a községben élő fogyatékosok, mélyszegénységben élők, idősek, gyermekek ellátása, mind szociális mind az egészségügy területén.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A községi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, sportegyesületek, az azonos érdeklődésű emberek szerveződése, stb.

a) községi élet szinterei, fórumai

Településünkön a községi élet szintere leginkább a községi ház. A neves eseményekhez köthető és egyéb apropóból megrendezésre kerülő műsorok, programok ezen a helyszínen kerülnek megvalósításra, amennyiben az időjárás szabadtéri program megrendezését nem teszi lehetővé. A könyvtár is lehetőséget biztosít a községi élet fejlődésének, internetes elérésével, a szabadidő hasznos eltöltésével.

b) községi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön a községi együttélés jól működik, etnikai konfliktusok nem fordulnak elő. A megfelelő társadalmi viszonyok megteremtését és fenntartását kell szolgálni a különböző rendezvények és községi programok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Nem releváns adat településünkön.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Bükkzsérc településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya magas	Közfoglalkoztatási programokba történő bevonásuk
Lakásfenntartási támogatások száma továbbra is magas	Pályázati források, ezen probléma megoldására

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Egyre nagyobb méreteket ölt a gyermekszegénység. Nagyon sok gyermek csak az óvodában és az iskolában jut meleg ételhez. A szegény családok nagy része a gyerekek után járó ellátásokból él. Súlyos problémát jelent a szegény családoknak a lakás fenntartása, a tüzelő beszerzése. Esetenként az óvodába és iskolába járás is nehézséget okoz a ruházat, cipő, tiszta víz hiánya miatt. A nehéz sorsú gyerekek hátrányait még inkább tetézi a kifizetetlen közműtartozás, villany, gáz kikötése. Ilyen esetekben sajnos a szülők sokszor fordulnak uzsorakamatosokhoz, amivel még inkább tetézik a bajt.

Ebből az ördögi körből nagyon nehéz kijutni, szinte lehetetlen.

Azok a szülők, akik rendelkeznek munkahellyel, azok is keveset keresnek, épp, hogy kijönnek a fizetésükből. A családok bevételei alig fedezik a rezsiköltséget, hiteleket, a gyerekek iskoláztatását, étkeztetését.

A tartós munkanélküliség mentálisan is tönkreteszi a családokat. Az emberek alkoholizmusba, depresszióba, legrosszabb esetben öngyilkosságba menekülnek. Gyakorivá válik a megélhetési bűnözés.

A szegénység, munkanélküliség következtében kialakult családi funkciózavarok, mentálhigiénés problémák közvetlen hatással vannak a gyermek fejlődésére. A társadalmi következtelenségek kihatnak a család életére, amely nem tudja megvalósítani tápláló, biztonságot nyújtó funkcióját. A tápláló környezet ingoványos, bizonytalan környezetté válik. A leírt problémák tükröződnek a gyermek teljesítményében, viselkedésében, beszédkulturájában. A gyermek személyiségfejlődésére ezen kívül veszélyt jelentenek még, és erőteljes hatást gyakorolnak a média erőszakot sugárzó műsorai is. A szülők többsége nem szelektálja a műsorokat, a gyerekek válogatás nélkül megnézhetnek mindent. Az erkölcsi értékek meglazulása tetten érhető a családok életében, életvitelében.

Az egyre mélyülő szegénységgel, nincstelenséggel a gyermekvédelemben dolgozók sajnos mindennap találkoznak munkájuk során. A gyermekek védelmével kapcsolatos problémák talán ezért is jelentkeznek halmozottan településünkön is.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

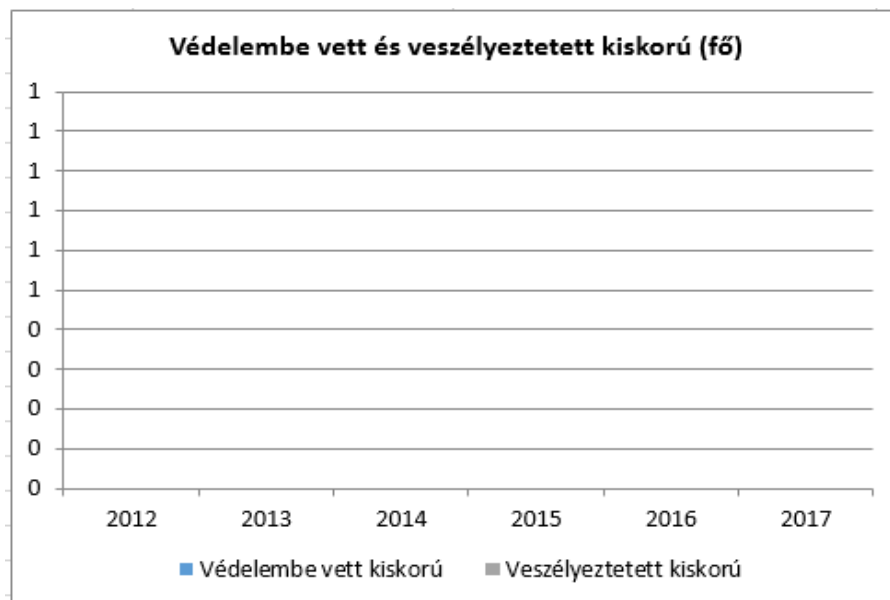
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 5. § (n) pontja: „veszélyeztetettség: olyan-magatartás, mulasztás vagy következtében kialakult-állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. A veszélyeztetettség fogalma mellett a veszélyeztető magatartást is meg kell említeni. Bármilyen nehéz helyzetben élnek is családok, veszélyeztetettségről elsősorban gyermekek esetében beszélünk. Olyan állapotról van szó, amelynek kialakulásában számtalan tényező játszhat közre a szülők, a környezet vagy éppen a gyerek részéről. A hatékony megelőzés érdekében fontos tisztázni, hogy az egyes érintettek veszélyeztető magatartása milyen mértékben járul hozzá a veszélyeztetett állapot kialakulásához.

A védelemben vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelemben vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelemben veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az így módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

Az elmúlt évek során a védelembe vett kiskorúak nem voltak. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak gondoskodását. A nyilvántartásról a helyi önkormányzat gondoskodott, de ezen feladat 2013-tól járási hatáskörbe tartozik

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjaul rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

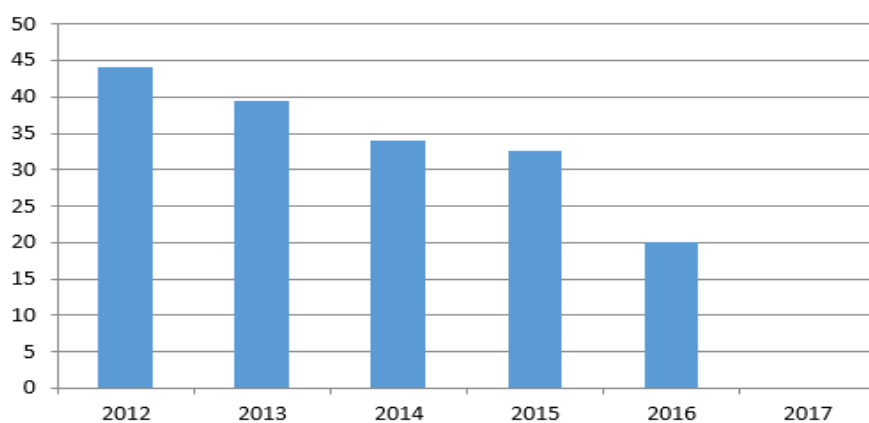
1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban, részesül.
5. nyugellátásban,
6. korhatár előtti ellátásban,
7. szolgálati járandóságban,
8. balett művészeti életjáradékban, részesül.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	44
2013	40
2014	34
2015	33
2016	20
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

2012. óta folyamatos csökkenés figyelhető meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény területén. Kiegészítő-, illetve rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben egyetlen lakos sem részesült.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető az a gyermek, ill. fiatal felnőtt, akinek családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A gyermekek jogán járó helyi juttatások tükrében sajnos nem áll rendelkezésünkre adat a vizsgált időszakban. Az önkormányzat képviselő-testülete nem alkotott az adott ellátásokra vonatkozó helyi rendeletet.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön nem élnek külföldi állampolgársággal rendelkező gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem jellemzőek, illetve nincsenek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a

gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megrendelő funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi 8-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítható gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

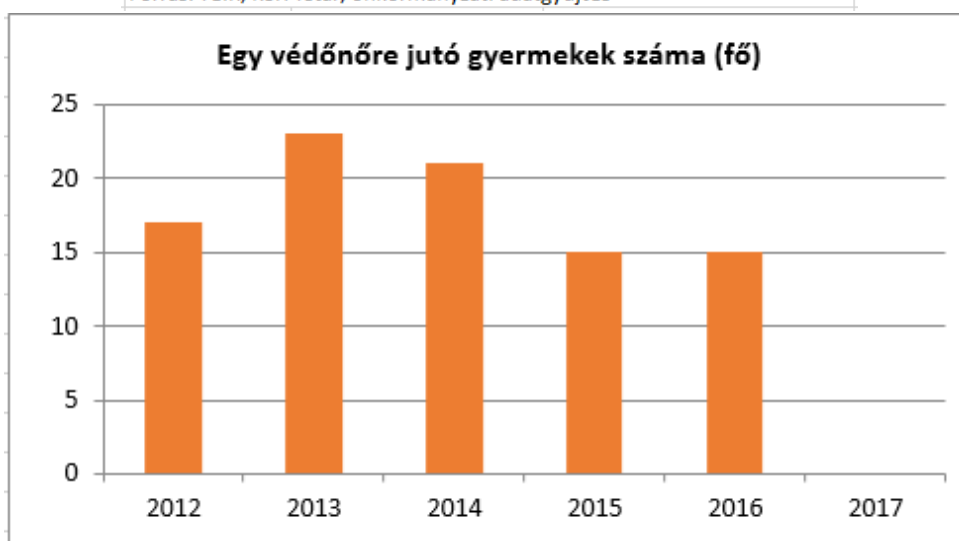
Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

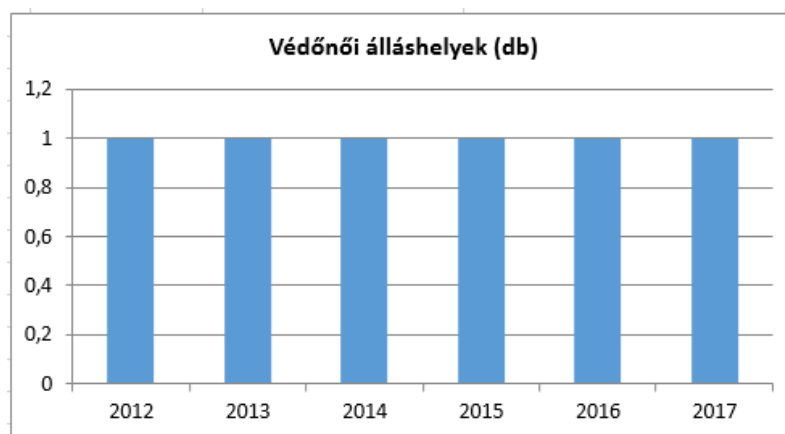
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	17
2013	1	23
2014	1	21
2015	1	15
2016	1	15
2017	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői ellátás a településen megoldott. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma évről évre csökken, növekedés csak 2013-ban volt.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői					
Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	985	n.a.	n.a.	0
2013	0	969	n.a.	n.a.	0
2014	0	957	n.a.	n.a.	0
2015	0	937	n.a.	n.a.	0
2016	0	929	n.a.	n.a.	0
2017	0				0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés					

Településünkön a háziorvosi, a házi gyermekorvosi ellátást vállalkozás keretében biztosítjuk. A házi orvos által ellátott személyek száma évről évre csökken, melynek oka az alacsony születésszám és a magas halálozási arány. A háziorvosi községünkben minden nap biztosít rendelési időt, gyermekorvos egy hónapban egyszer van a településen, de a gyermekorvos által ellátott gyermekek számáról sajnos nincsen adatunk.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma				
Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801) ?	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés				

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma				
Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi				

Családi napközi nincs Bükkzsércen. A lakosság körében nem merült fel igény a családi napközi szolgáltatás kialakítására.

Óvodánk több mint ötven éves múltra tekint vissza. Jelenleg két darab gyermekcsoport biztosítja a 3 -7 éves korú gyermekek nevelését - oktatását a Tevékenységek Központú Óvodai Nevelési Program alapján. Célunk: A teljes gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése tevékenységek által.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A Bükkzsérci Község Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatással, a házi segítségnyújtással, a családsegítéssel, valamint a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó feladatokat látja el.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői -szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,

- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való szabad hozzáférés a gyermekek számára biztosított.

A településen az alábbi formákban biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés:

A falu óvodájában a nevelés folyamatában arányos hangsúlyt kap az életkori sajátosságokhoz igazodó testnevelés, a tudatosan irányított játékos mozgás tanulása. A testnevelési foglalkozásokat rendszeresen megtartják. Az óvoda napirendjének szerves része a mindennapi frissítő torna, melynek anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, gimnasztikai gyakorlatokkal kiegészítve. A foglalkozásokon fejlesztik a gyermekek akarati tulajdonságait, mint fegyelmezettség, önfegyelem

és kitartás. Rendszeresek a természetben, szabad levegőn tett kirándulások, melyek sok-sok ismerettel gazdagítják a gyermekeket, kellemes élményt nyújtanak, és jó lehetőséget biztosítanak az egészséges életmódra.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Településünkön a közétkeztetés vállalkozó útján megoldott, a Váralja Kaptárkő Kft. látja el. Az intézmény által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLVI. törvény 50. §. (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen a hátrányos helyzetű lakosságnak megpróbálják a lehető legnagyobb segítséget nyújtani a támogatások terén.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen a jogszabályoknak megfelelő ez a tevékenység!

Az alábbiakban áttekintjük – *az egységes szemlélet miatt* - azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a köznevelésre vonatkozóan meghatározzák az esélyegyenlőség biztosítását. A köznevelési intézmények 2013. január 1-étől – *az óvodák kivételével* – nem önkormányzati fenntartásúak.

Fogalmak:

- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).
- Aránytalan teher: Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - *a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve* - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált

vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. Így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	25	1	50	1	25	0
2013	15	1	25	1	15	0
2014	16	1	25	1	16	0
2015	17	1	25	1	17	0
2016	23	1	30	1	23	0
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban a 3-6 éves gyermekek száma 2012-ben nem haladta meg az 50 főt, ami a maximális férőhelyek száma, így elutasításra nem került sor, valamint a gyermekek száma a további években sem haladta meg az aktuális évben meghatározott férőhelyek számát.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek korai óvodáztatását ösztönzi az óvodáztatási támogatás, annak állapítható meg, akinek gyermeke legkésőbb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig, amelyben ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt.

A támogatás évente két alkalommal kerül kifizetésre az ügyfél által meghatározott számlaszámra.

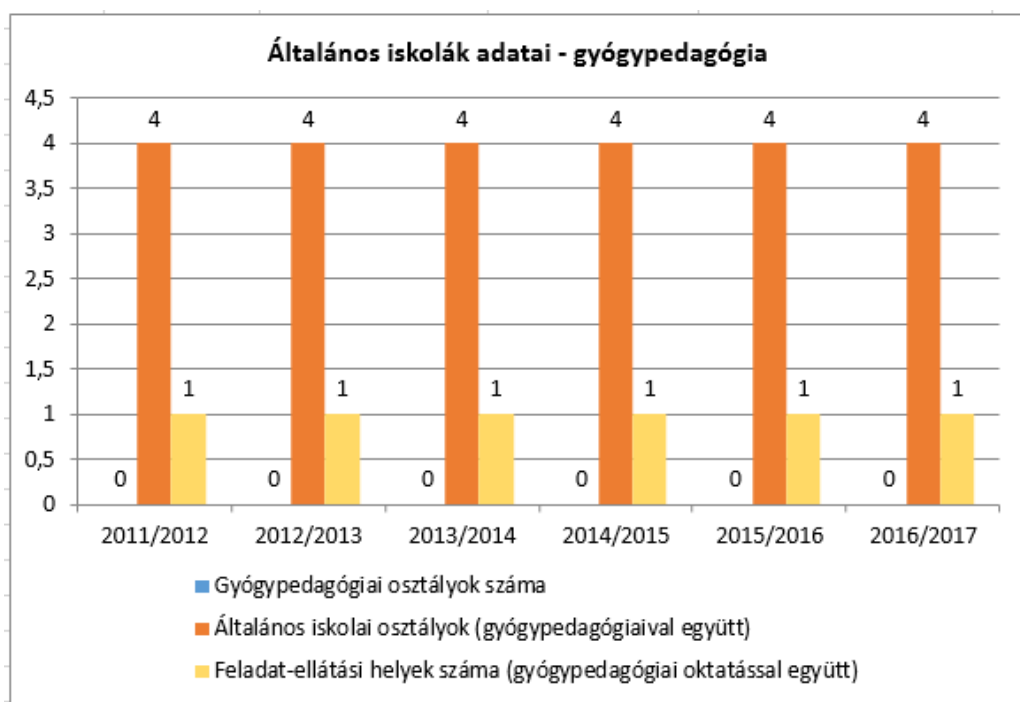
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma) stb.

Bükkzsérc Község Önkormányzatánál az óvoda üzemel, ahol a szakember ellátottság képzés szempontjából teljes. Az óvoda 2 csoportjában 3 óvónő és 1 dajka foglalkozik a gyermekekkel.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma					
Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	0	55	55	0	0,0%
2012/2013	0	53	53	0	0,0%
2013/2014	0	47	47	0	0,0%
2014/2015	0	40	40	0	0,0%
2015/2016	0	37	37	0	0,0%
2016/2017	0	33	33	0	0,0%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

A 4.4.7-es táblázat az általános iskolai tanulók számáról ad tájékoztatást. Megfigyelhető, hogy alsó tagozat nincsen a településen, az alsó tagozatos gyerekek a szomszédos településen Cserépfaluban tanulnak, a felső tagozatos gyermekek létszáma sajnos évről évre csökken.

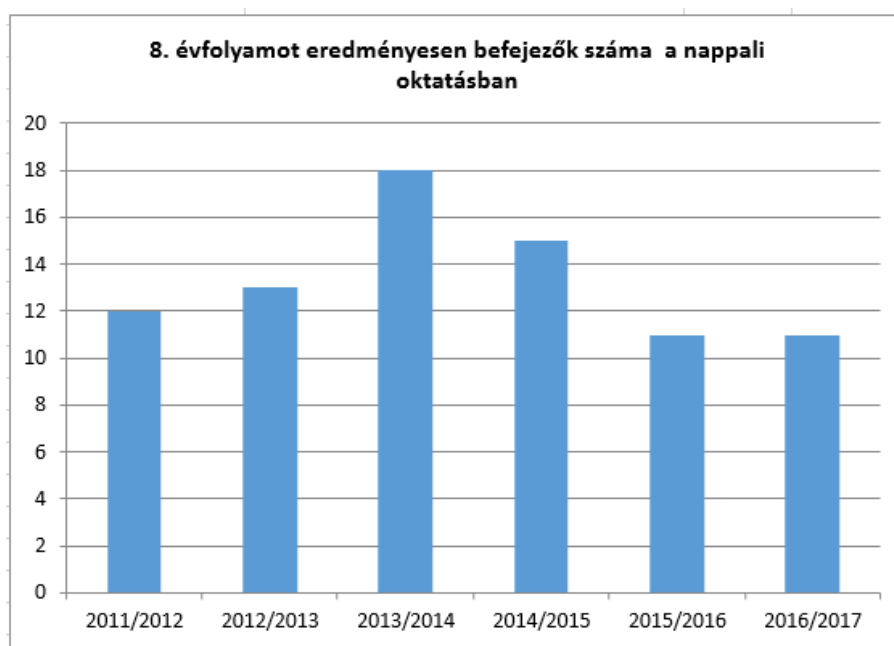
4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek			
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	4	1
2012/2013	0	4	1
2013/2014	0	4	1
2014/2015	0	4	1
2015/2016	0	4	1
2016/2017	0	4	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A 4.8.8.-as számú táblázatból kiderül, hogy a településen egyetlen általános iskola működik, felső évfolyamonként egy osztállyal. A gyógypedagógiai oktatás nem jellemző Községünkben.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban			
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)		
	Fő		
2011/2012	12		
2012/2013	13		
2013/2014	18		
2014/2015	15		
2015/2016	11		
2016/2017	11		

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A táblából jól látható, hogy a vizsgált időszakban minden végzős tanuló sikeresen befejezte a 8. évfolyamot a nappali oktatásban.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Nincs hátrányos megkülönböztetés az oktatás területén.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

A kompetencia mérések eredményei az országos átlagnak megfelelők, a gyengébb teljesítmények esetén hangsúlyt fektetünk a felzárkóztatásra.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kábítószer, élvezeti cikkek megjelenésének elkerülése	Prevenációs programok, felvilágosító előadások megtartása
Hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte az óvodai nevelésben	Korai óvodai fejlesztő foglalkozásokba való bevonásuk

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában. Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a nemek közötti egyenlőtlenség ellentétéként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhessen hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyerekekrevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

E tématerületnél kiemeljük – *az egységes szemlélet miatt* - a vonatkozó jogszabályokat. Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagymértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként (egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

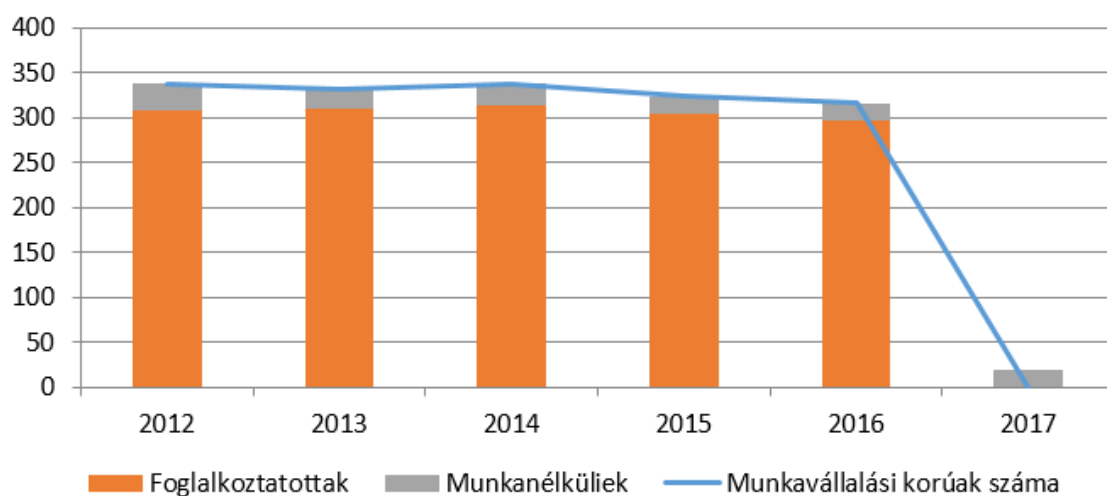
A helyi adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat (5.1.1 táblázat). Bükkzsércen a 2012-2017 közötti vizsgált időszakban a munkanélküliség a nők körében magasabb, tehát több nő munkanélküli, mint férfi, de a foglalkoztatottak között is a nők száma a magasabb. Összességében elmondható, hogy mind a nők, mind pedig a férfiak foglalkoztatottsági száma csökken évről évre, melynek oka, hogy a munkavállaló korú nők és férfiak száma is évről évre csökken. A munkavállaló korúak között is magasabb számú a nők aránya, mint a férfiaké, ez azzal magyarázható, hogy a nők átlagéletkora magasabb, mint a férfiaké, nagyobb számban vannak jelen ebben a korcsoportban is.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

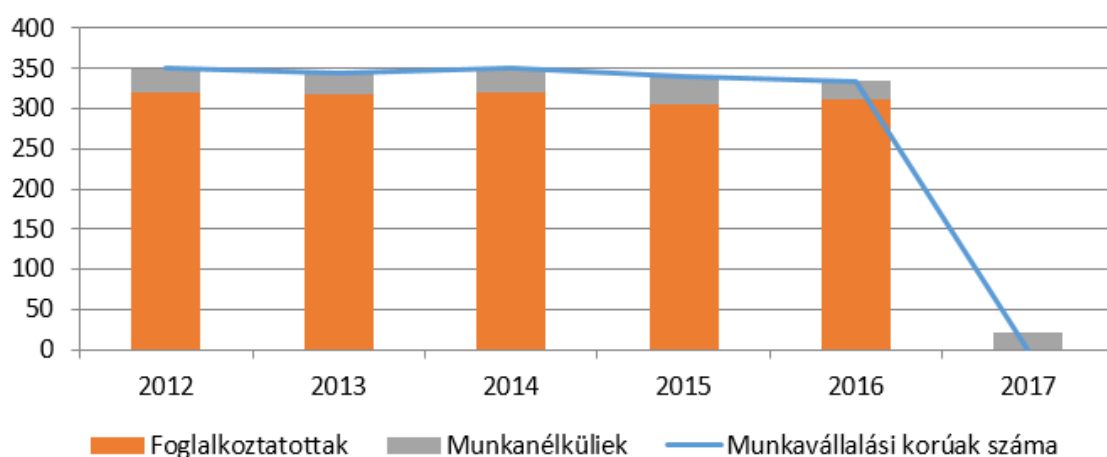
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	338	350	309	320	29	30
2013	332	345	310	318	22	27
2014	338	350	314	321	24	29
2015	324	339	305	304	20	35
2016	316	334	298	311	19	23
2017	0	0			20	21

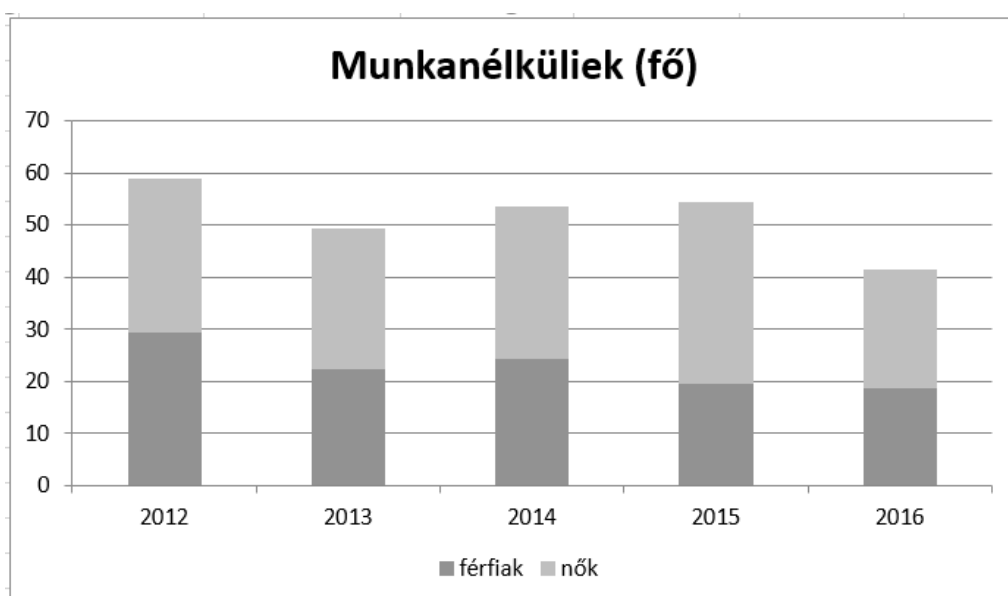
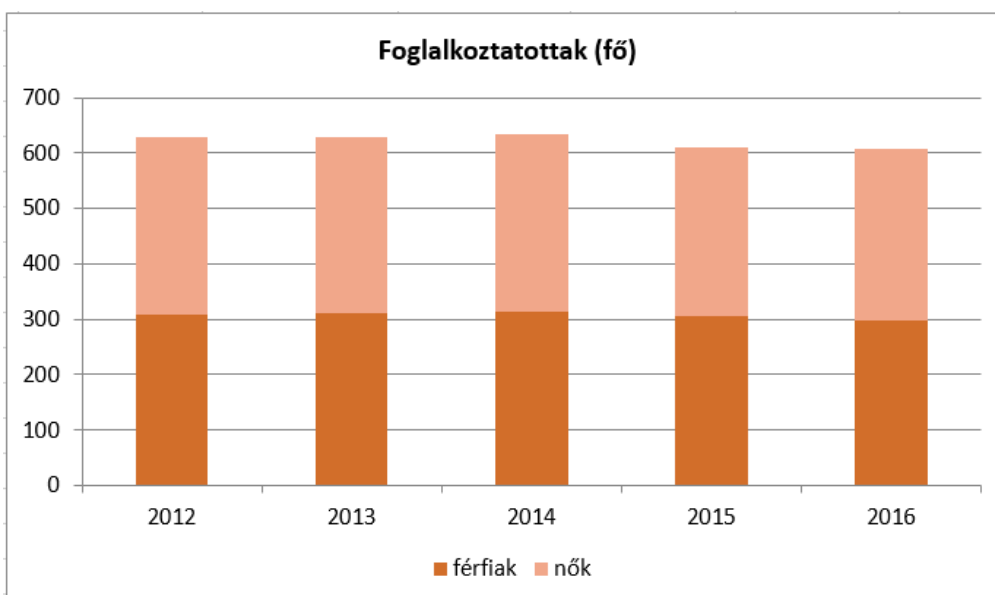
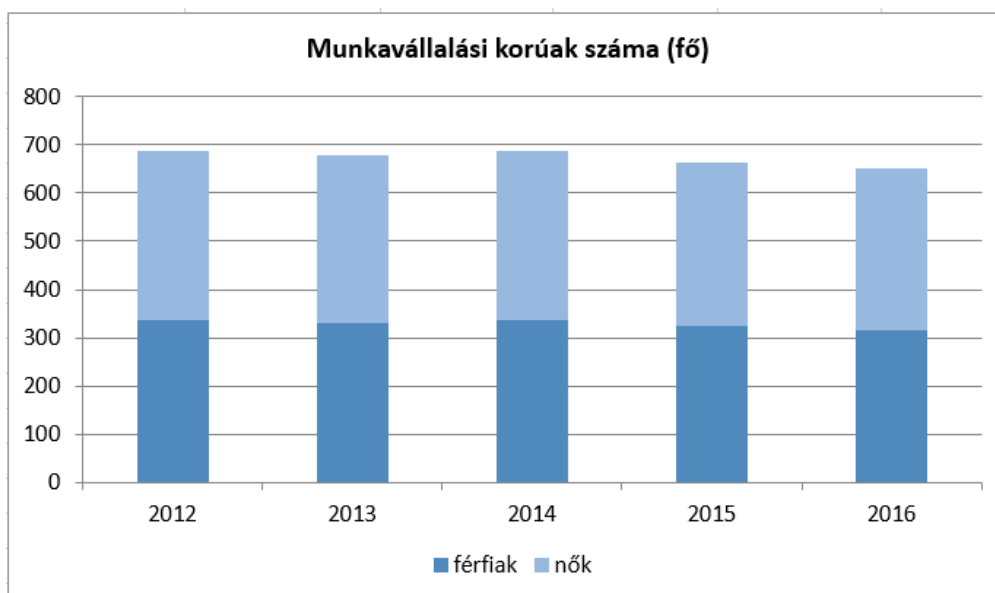
Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES, GYED, GYET). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy sem a településünkön, sem pedig országosan nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen a nők képzési programokba történő bevonása megoldott, olyan képzési programokon vesznek részt, amely területek hiányt mutatnak. Az alapképzés, és az átképzés is nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy csökkenthető legyen a munkanélküliség. Cél, hogy minden munkavállalási korú nő elhelyezkedjen, hiszen egy családban kell, hogy a nő is jövedelmet szerezzen, és ennek lehetősége abban áll, hogy részt vesznek képzési programokon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Településünkön az alacsony képzettséggel rendelkező nőknek szinte lehetetlen elhelyezkedni. Ennek érdekében kell megvalósítani, lehetőséget adni arra, hogy képzésben tudjanak részt venni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Alapvető elvárás országos szinten, hogy a nők nem szenvedhetnek hátrányos megkülönböztetést a bérezés során sem. Ennek megfelelően végzi minden munkáltató a tevékenységét.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, háztartási magánéletbeli feladatok leginkább a nőket terhelik. Általában ők gondoskodnak gyermekeikről, szüleikről, sokszor párjukról is. A kisgyermekes családoknál elhelyezkedési problémát, és a munkahelyi feladatok megoldását nagyban befolyásolja a bölcsőde ill. óvoda megléte. A mai korszerű munkahelyek elvárják a teljes odaadást, a cégnek megfelelő munkahelyi tempót, ezért az otthoni felelősségteljes gyermekvállalás, gyermeknevelés háttérbe szorul.

Bükkzsércen nincs sem bölcsőde, sem családi napközi.

Az óvoda nyitvatartási ideje rugalmasan alkalmazkodik a munkavállaló nők tekintetében. 7.00-órától már fogadják a gyerekeket, így a dolgozó nők többsége munkaidő elkezdése előtt el tudja vinni óvodába a gyermekét. Munkaidő végeztével pedig el tud menni gyermekéért. Mint már a korábbiakban említettük az óvoda felveszi a gyerekeket 2 és fél éves korától, ezzel is támogatva a nők munkába állását.

Az 50 fős férőhelyű óvoda megfelel a település igényeinek kielégítésére.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

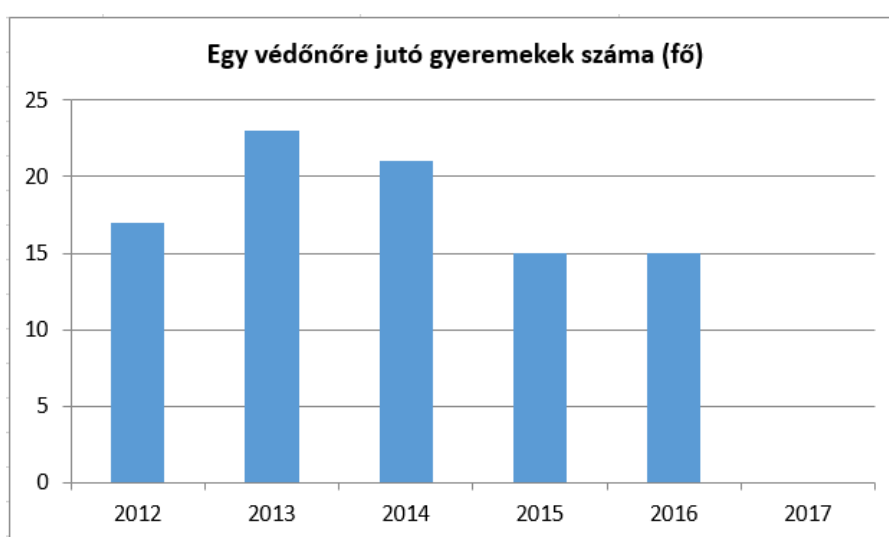
A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat tevékenységi körében realizálódik elsősorban. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós nőkre és gyermekeikre fokozott figyelmet fordít a községben a védőnő.

Családtervezéssel kapcsolatban a serdülőkorban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, több alkalommal is szerveznek ilyen jellegű oktatást.

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós állapotban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól, a tápláláson, gyereknevelésen át. Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

A védőnői hálózat nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe			
Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	17	17
2013	1	23	23
2014	1	21	21
2015	1	15	15
2016	1	15	15
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!
Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés			

Ahogy az a táblázatból is látható: az alacsony gyermeklétszámra való tekintettel a településen egyetlen egy védőnő tevékenykedik. A gyermekorvos és a védőnő által nyújtott szolgáltatások révén nem szenvednek hiányt sem a családtervezés, sem az anya- és gyermekgondozás területén a településen élők.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A vizsgált időszakban Bükkzsérc településen nem történt nyilvánosságra került nőket érintő, vagy családon belüli erőszakos eset.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nem működik sem anyaoththon, sem átmeneti családi otthon, a krízishelyzetben lévő családok, gyermekek, édesanyák a településtől 60 km-re található Miskolc városában találnak anyaothont, családok átmeneti otthonát.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A nők szerepe a helyi közéletben sajnos igen minimális, a képviselő-testületi tagok közé 2014-ben egyetlen nő sem került beválasztásra, csupán a képviselő-testületi bizottságba találunk nőket, az ő szerepük azonban igen csekély.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség össztársadalmi probléma, melyet a Munkaügyi Központ, az Önkormányzat, szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkaerőpiaci helyzetük javítása	Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről
Elszigetelődés és egyéb veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzése.	Partnerség és támogató közösségi szolgálat létrehozása, programok, tanácsadás.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az öregedés folyamata elkerülhetetlen. Egy társadalom akkor kezeli az idősök kérdését sikeresen, ha az idős ember aktivitása, anyagi, egészségügyi, szociális és kapcsolati biztonsága az egyén számára megnyugtatóan alakul. Az életminőség megtartása részben az intézményekre, részben az egyénre hárul. Kérdés az, hogy az egyes szociális ellátó rendszerek mennyire készültek fel a növekvő igények ellátására, mennyi terhet bír el a család, milyen megtartó és támogató közösségekre támaszkodhatnak az idősök.

Kiemelt figyelmet érdemelnek, mert magas az egyedül élők aránya, így az önkormányzat számára további odafigyelést jelent, mivel igényük várhatóan megnő a közösségi szolgáltatásokra.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

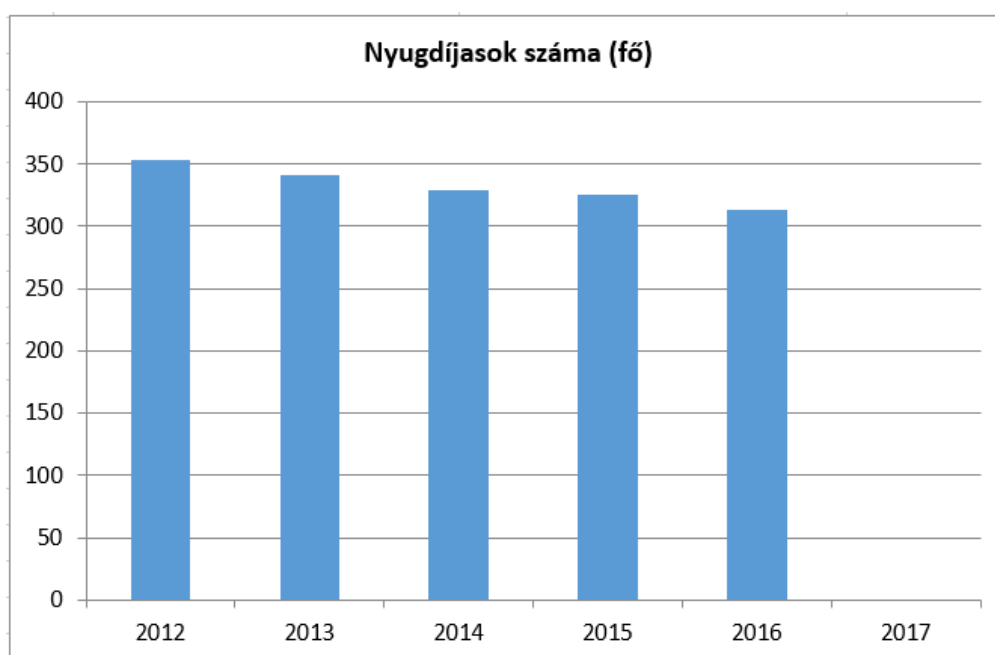
A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

Mivel az idős emberek családjának aktív tagjai dolgoznak, egyes esetekben nem is a településen élnek, nagy a veszélye a településen az idősök elmagányosodásának, elszigetelődésének.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	124	229	353
2013	120	221	341
2014	110	219	329
2015	109	216	325
2016	107	206	313
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok számát tekintve elmondható, hogy a nők száma közel kétszerese a férfiak számának. A nyugdíjasok száma a 2012-es évtől csökkenő tendenciát mutat. Ellátatlan nyugdíjas nincs.

Az önkormányzati és állami támogatásokon, támogató szolgáltatásokon felül nagyon fontos a közösség szerepe is, megelőzván a mentális és ezzel együtt járó fizikai megbetegedések kialakulását. A nyugdíjasok száma településünkön igen magas.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ftt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ftt. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A rendszerváltozás első évtizedében jelentősen lecsökkent a gazdaságilag aktív népesség aránya és óriásira növekedett a munkanélküliség, mely elsősorban a fiatalabb, gyermekeket eltartó rétegeket érintette. Az 1990-es évek elején a munkahelyek számának visszaesésével a nyugdíjas korúak, vagy nyugdíj előtt állók elhelyezkedési esélyei csökkentek a legjelentősebben. 1990-hez viszonyítva nőtt a 60 éven aluli inaktív keresők aránya és hasonló mértékben emelkedett a 60 éven felüli idős, inaktív keresők aránya az amúgy egyre csökkenő számú népességben belül. A munkanélküliségi ráta településünkön magas, ezen magas érték mellett az idősebb korúak munkába állása még inkább megnehezített, hiszen a fiatalok is nehezen találnak munkahelyet. A kirekesztődés és az információhoz való hozzáférés elérhetősége fontos ezen csoport számára, hiszen társadalmi felzárkóztatást célozzák.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

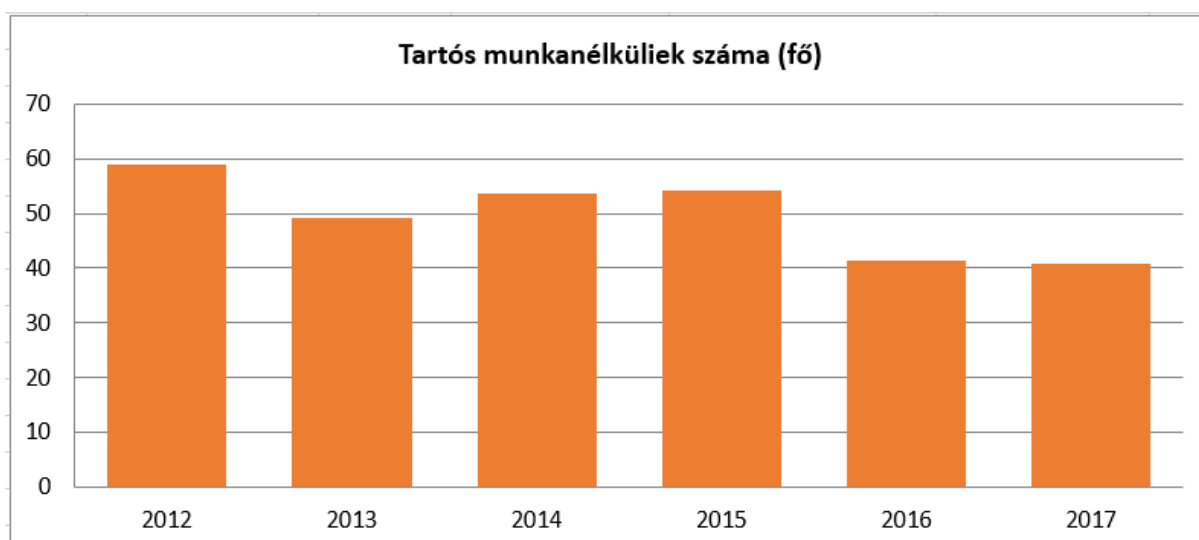
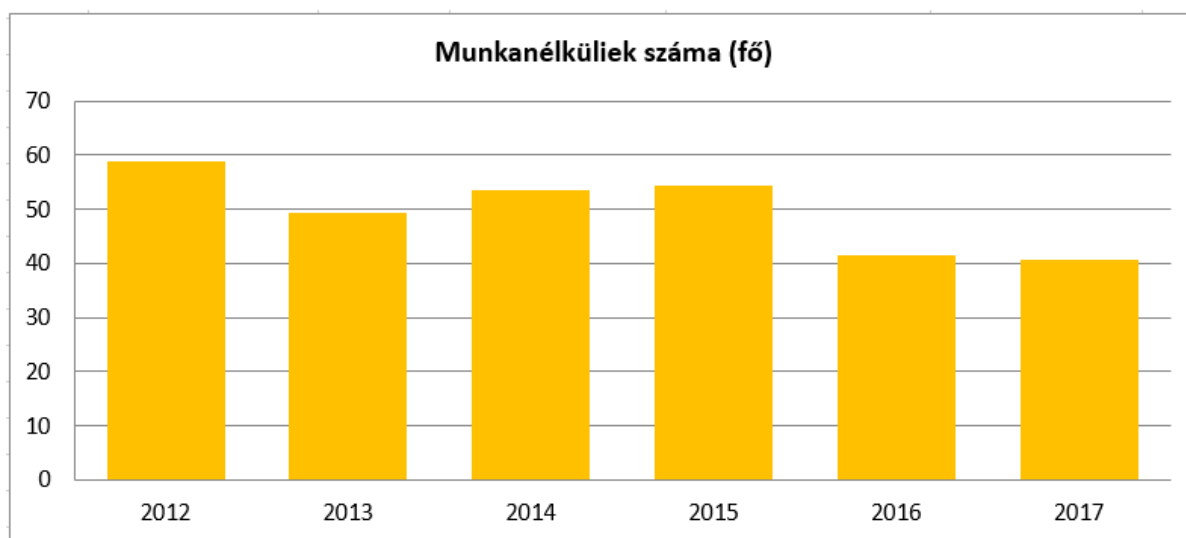
Az időskorúakra is nagy figyelmet kell szentelni ilyen kis lélekszámú településen, hiszen a folyamatosan növekvő öregedési index alapján elmondható, hogy az élhető település érdeke az időskorúak életének jó minőségi szinten való tartása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma ?	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	59	5	9%	59	6	10%
2013	49	5	10%	49	7	14%
2014	54	4	7%	54	4	7%
2015	54	7	12%	54	3	6%
2016	42	8	20%	42	4	10%
2017	41	10	23%	41		0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben

helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek ellenére a regisztrált munkanélküliek közül csak 10% körüli az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma és a tartós munkanélküliek száma is csak kevéssel haladja meg ezt az arányt. Tehát az 55 év feletti sokkal jobb esélyekkel helyezkednek el, mint évekkel ezelőtt. Napjainkban már ez a korosztály is sikeresen felveszi a lépést a technikai újításokkal, szívesebben alkalmazzák őket, mert nagy tapasztalattal bírnak, jó esély van rá, hogy gyermek születés miatt már nem fognak hiányozni a munkából, valamint a nyugdíjazásukig is legalább 10 év van még hátra.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az alapellátás megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,

- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Az *étkeztetés* keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani és

- nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban, időskorúak járadékában, fogyatékosági támogatásban részesülők, vagy
- egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülnek, vagy
- azok a személyek, akiknek az étkeztetését egészségi állapotuk indokolja.

Az ellátás történhet az étel:

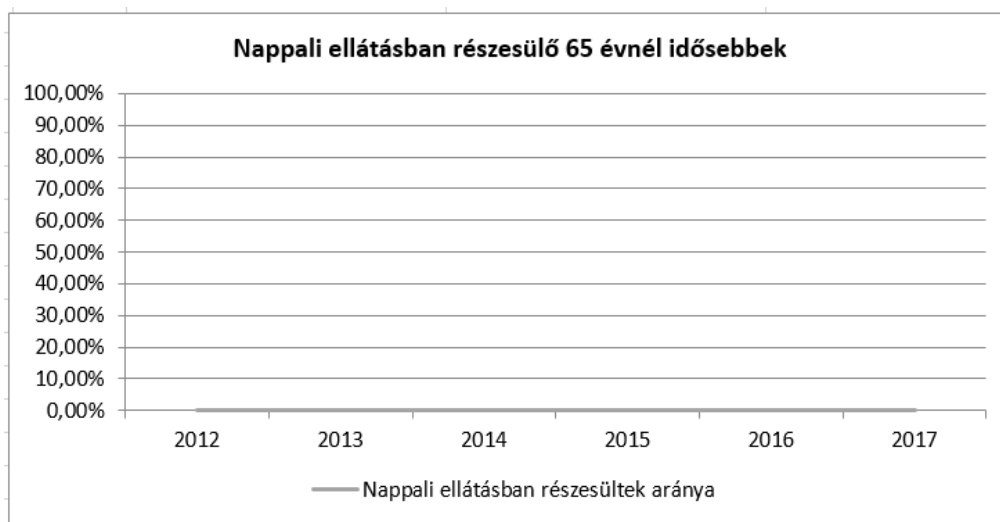
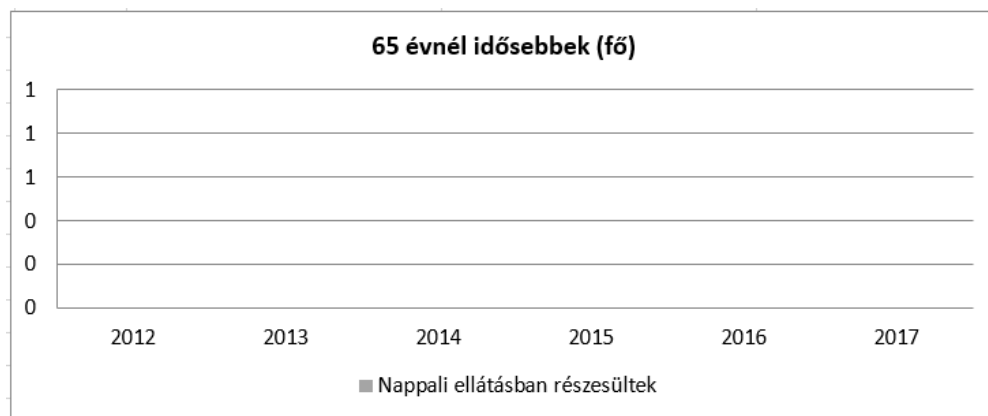
- elvitelének lehetővé tételével,
- lakásra szállítással.

Ha az étkeztetésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára diétás étkeztetés biztosított.

A szociális gondozók szabadidős programokat szerveznek, szükség szerint megszervezik az egészségügyi alapellátáshoz jutást (orvoshoz kísérés, felvilágosító előadások szervezése, mentális gondozás), segítenek hivatalos ügyek intézésében.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma			
Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	218	0	0,00%
2013	218	0	0,00%
2014	220	0	0,00%
2015	230	0	0,00%
2016	228	0	0,00%
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A táblázatból látható, hogy településünkön egyetlen 65 év feletti lakos sem részesül nappali ellátásban.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

A táblázatból látható, hogy időskorúak járadékában egyetlen fő sem részesül.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idők kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférése kielégített a községben.

c) idők informatikai jártassága

Nincs adat az idők informatikai jártasságára vonatkozóan, de pályázatoknak köszönhetően a településen évente legalább egyszer szerveződik informatikai felzárkóztatás, hogy az idősebb korosztály is lépést tudjon tartani a technológiai fejlődéssel. Fontos lehet az informatikai jártasság, ugyanis így a magányos idős emberek előtt új közösségi színterek nyílnak meg az internethasználattal, valamint ha a családtagjaik nem a településen vagy a környéken élnek, a kapcsolattartás is könnyebbé válik.

6.4 Az időket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kevés időket célzó program van településünkön, nincs igazán hely ahol találkozhatnak legalább heti rendszerességgel és megoszthatnák gondolataikat.

A könyvtár jó hely lehetne számukra, hiszen itt biztosított az internet, használhatják a számítógépeket, találkozhatnak egymással és hasznosan, kulturált környezetben tölthetik az idejüket.

Szerencsére néhány évvel ezelőtt megalapításra került a Zsérci Summás Énekegyüttes, ami főként időkkel indult, de azóta a 30-as – 40-es éveikben járó nők is csatlakoztak az együtteshez. Az idők szívesen járnak a heti rendszerességgel esedékes próbákra, valamint a hétvégi fellépésekre.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	1 094	0	1
2013	1	1 094	0	1
2014	1	7 564	0	1
2015	1	4 662	0	1
2016	1	5 189	0	1
2017	1		0	1
Forrás: TEIR				

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás, elszigetelődés	Minden lehetőséget megragadva kell az idős emberek magányának leküzdésében, illetve megelőzésében részt venni, a házigondozás és különböző programok szervezése keretében. Internethasználat megtanítása és biztosítása.
Szabadidő hasznos eltöltése	Az igények felmérését követően hasznos, egészségmegőrzéssel, kreatív és kulturális foglalkozások szervezése.

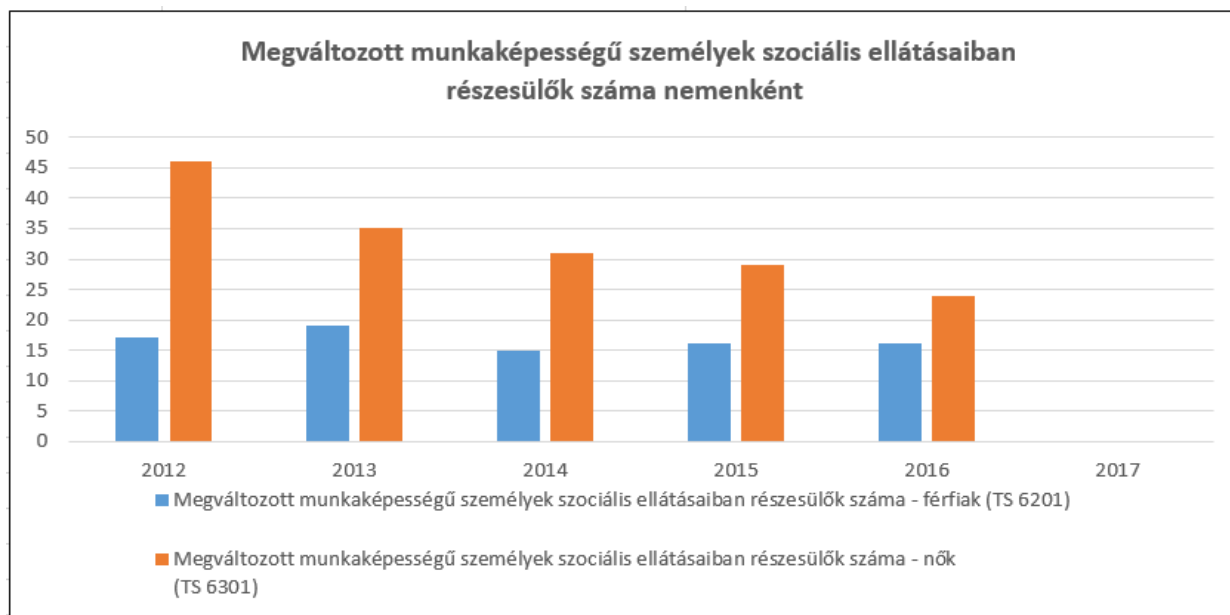
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékosysággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalást.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2012	17	46
2013	19	35
2014	15	31
2015	16	29
2016	16	24
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A törvények által fennálló kötelezettségeket figyelembe véve a rászorulóknak megadjuk a szükséges segítséget, támogatást annak érdekében, hogy ne szenvedjenek hátrányt.

Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma az elmúlt évek során csökkenést mutat. 2012-ben 63 fő, 2016-ban 40 fő részesült ilyen jellegű ellátásban. Elmondható, hogy közel kétszer annyi nő részesül ilyen jellegű ellátásban, mint férfi.

Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásában részesülők száma 0.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és

feltételek. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Flt. 57/B §.)

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma			
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A táblából jól látható, hogy a településen nem működik sem önkormányzati, sem civil, sem pedig egyházi fenntartású fogyatékos személyeket nappali ellátásban részesítő intézmény.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportja. Munkaerő-piaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a lakosság többi tagjáé. Nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve, ha valaki már gazdaságilag aktív korában válik fogyatékosná, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén foglalkoztatják. A munkaerőpiacon való részvétellel pénzügyi és nem pénzügyi járandóságokhoz lehet hozzájutni, ami pozitív hatással van a résztvevők egészségére. Ezen túlmenően a munka elősegíti a

személyiség fejlődését, meghatározott státuszt és elismertséget biztosít. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását és a társadalomba való beilleszkedést.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs információnk arról, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen.

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. A fizikai akadályozottság a település domborzati viszonyai miatt igen sok helyen jelen van, de ez nem jelenti azt, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának akadálya lenne. Inkább az a probléma, hogy nincs foglalkoztató.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek alapszolgáltatást nyújtó intézmény nincs a településen. Támogató szolgálat nem működik. Szükség esetén biztosított a házi segítségnyújtás térségi szinten, az utazásban önkormányzatunk segítséget nyújt.

Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van-e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becsült adatokat fogunk kapni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Állami támogatásban részesülnek, az önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti, ezen személyek életének megkönnyítését együttműködve az érintett személyek igényének megfelelően.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember –azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan halmozottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a *közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről* beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Jelentős fejlődés a településen, hogy a Községháza, a művelődési ház, rendezvénypark, valamint az orvosi rendelő is akadálymentesített, a művelődési ház, a rendezvénypark és az orvosi rendelő is rendelkezik akadálymentesített mosdóval.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése részben megoldott a településen.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betarttatása nehéz feladat a hatóságok előtt. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhatalmatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Akadálymentes parkolóhely településünkön a parkolók többségében ki van jelölve.

A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben biztosított a településen.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön fogyatékos személyek számára nincs semmilyen szakszerű szolgáltatás. Mezőkövesden található azonban az „Add a kezed” Lakóotthon, amely tartós bentlakásos, fogyatékosok ápoló-gondozó célú lakóotthona.

A lakóotthon az érintett társadalmi réteg, a fogyatékosok és képviselőik (szülők, családtagok, szakemberek) kezdeményezésére civilszervezeti (Kézenfogva- és Soros Alapítvány), valamint a Szociális és Családügyi Minisztérium kitagolási programja által kormányzati támogatással jött létre.

A lakóotthonok alapvető jellemzője, hogy kis létszámú (6-14 fő) ellátását biztosítja, ezért a lakói számára családi légkört tud teremteni.

A lakóotthonok megpróbálják biztosítani, hogy lakóinak saját intim szférája (saját szoba ill. lakrész) legyen. A lakóotthonok feladatuknak tekintik, hogy a napi tevékenységeket a lakók akaratának figyelembevételével közösen alakítsák ki. A lakóotthoni szemléletmód közé tartozik az is, hogy a lakókat minél nagyobb önállóságra tanítsa, segítse az önálló életvitel kialakulását és ez által a lakók társadalomba történő beilleszkedését.

A normalizációs elv szerint egy adott társadalomban a fogyatékosok számára is ugyanazokat az életfeltételeket kell biztosítani, melyek a társadalom többi tagja számára is biztosított. A lakóotthonok munkáikat, feladataikat e szellemben végzik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat próbál segíteni, támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közüntézmények, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben megoldott	pályázati források keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A helyi és a kis település lévén, a környező települések szervezetei folyamatosan gyarapodnak, tevékenységüket bővítik annak érdekében, hogy ezen települések élhetőbben legyenek, csökkenjen az elvándorlás és az öregedési index. Ezért van szükség arra, hogy olyan rendezvények kerüljenek megrendezésre, melynek látogatottsága révén ismeretekben gazdagodhatnak a lakosok és az ide látogatók, valamint megismerjék ezen települések nyújtotta lehetőségeket. Az igények felmérése az alap, melyhez hozzáadódik a közös munka, ezáltal a szervezők, megvalósítók is élvezhetik „munkájukat” és annak gyümölcsét.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Községünkön nagyon jó a kapcsolatot ápolunk a vallási gyülekezetekkel (baptista, katolikus, református, Jehova tanúi). A településen Roma Kisebbségi Önkormányzat nem működik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A Mezőkövesdi kistérség az Észak-Magyarországi Régióban, azon belül Borsod-Abaúj-Zemplén megye délnyugati részén helyezkedik el. A kistérség 21 települést foglalt magába, központi települése Mezőkövesd volt. Területe 680 km², a térség lakónépessége 2004-ben 44 565 fő volt, állandó népessége pedig 45 048 volt. A Kistérségi Társulás 2012. december 31-én megszűnt.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzeti Önkormányzat településünkön nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön a Bükkzsérc Községi Ifjúságér Alapítvány működik, akivel az együttműködése az Önkormányzatnak nagyon jó. Valamint a Hun Fokos Szövetség Hagyományőrző Egyesület Bükkzsérci Szervezetével is nagyszerű kapcsolatot ápolunk.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit partnerek elsősorban a munkahely teremtés és a közösségi élet fejlesztése tevékenységeinkben válhatnak ideális partnerekké.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során konzultáltunk az illetékes és érintett partnercsoportok képviselőivel, a civil szervezetekkel, intézmények vezetőivel. Az elkészítés folyamatába bevonásra kerültek, egyéni problémák és megoldási alternatívák felvázolására is lehetőségük volt, melyeket közösen megvitattunk és ezek alapján elkészítettük jelen programunkat. Önkormányzatunk ügyfélfogadási rendje szerint várta a jelentkezőket, akik hozzászólhattak a program kidolgozásához. A program megvalósíthatóságát és szakmaiságát is mindvégig szem előtt tartottuk. A különböző szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeit személyesen kezeltük, hirdető fórumainkon nyilvánossá tettük a közreműködés lehetőségét.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Bükkzsérc Község Települési Esélyegyenlőségi Programja mindenki számára nyilvános és elérhető. A hozzáférés Bükkzsérc Község Polgármesteri Hivatalában, ügyfélfogadási időben, vagy előre egyeztetett további időpontban megtekinthető.

Fontos továbbá minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonni (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében, ezért megjelenéseink és rendezvényeink esélyegyenlőség biztosítását szem előtt tartva kerülnek megvalósításra.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
--

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A tartós munkanélküliség aránya magas	Közfoglalkoztatási programokba történő bevonásuk
	Lakásfenntartási támogatások száma továbbra is magas	Pályázati források ezen probléma megoldására
Gyermekek	Hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte az óvodai nevelésben	Korai óvodai fejlesztő foglalkozásokba való bevonásuk
	Drogok, élvezeti cikkek, bűncselekmények megjelenésének megelőzése	Drogprevenciós előadások. Bűncselekményekről felvilágosítás.
Idősek	Elmagányosodás	Minden lehetőséget megragadva kell az idős emberek magányának leküzdésében, illetve megelőzésében részt venni, a házi gondozás és különböző programok szervezése keretében
	Szabadidő hasznos eltöltése	Az igények felmérését követően hasznos, egészségmegőrzéssel, kreatív és kulturális foglalkozások szervezése
Nők	Munkaerő piacon a nők száma magas	Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről
	Célunk, hogy az érintett nők részt vegyenek a falu életében, rendezvényeken, esetleg önkéntes	A közösségi életbe történő bevonás, önkéntes munkába történő bevonás, partnerség és támogató közösségi

	munkában, és érezzék, hogy fontos tagjai a közösségnek.	szolgálat létrehozása, programok, tanácsadás
Fogyatékkal élők	Közüntézmények, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Pályázati források keresése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkával a településen – Tartós munkanélküliek számának csökkentése	Közfoglalkoztatási programok körének szélesítése, pályázatok útján Partnerek: vállalkozók, alapítványok, civil szféra Felelős: Polgármester
	Eladósodottság csökkentése	Lakásfenntartási támogatás, rendkívüli önkormányzati támogatás és egyéb segélyezések körének bővítése, akár pályázatok útján is. Partnerek: civil szféra, alapítványok, egyház Felelős: Polgármester
Gyermekek	Hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte az óvodai nevelésben	Korai óvodai fejlesztés foglalkozásokba való bevonásuk Partnerek: óvónők, speciális szakemberek Felelős: Polgármester, óvodavezető
	Drogok, élvezeti cikkek, bűncselekmények megjelenésének megelőzése	Drogprevenciós előadások. Bűncselekményekről felvilágosítás Partnerek: Rendőrség, speciális szakemberek Felelős: Polgármester
Idősek	Elmagányosodás	Házigondozás, programok szervezése

		Partnerek: Szociális szféra Felelős: Polgármester
	Szabadidő hasznos eltöltése	Az igények felmérését követően hasznos, egészségmegőrzéssel, kreatív és kulturális foglalkozások szervezése Partnerek: szabadidő szervező szakemberek Felelős: Polgármester
Nők	Munkanélküli nők száma magas	Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről Partnerek: Munkaügyi Központ Felelős: Polgármester
	Közösségi életben való részvétel erősítése	A közösségi életbe történő bevonás, önkéntes munkába történő bevonás, partnerség és támogató közösségi szolgálat létrehozása, programok, tanácsadás Partnerek: Védőnők, szakemberek Felelős: Polgármester
Fogyatékkal élők	Közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	pályázati források keresése Partnerek: vállalkozók, egyház, civil szféra, alapítványok Felelős: Polgármester

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők készségeik segítségével ki tudjanak törni a jelenlegi helyzetükből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának elkerülésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az elszigeteltség megszüntetését, valamint a helyi közéletben történő aktív részvételüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására, továbbá kiemelt terület munkavállalásuk elősegítése, új ismeretek elsajátítása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Cím:	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása.
Leírás:	A településen élő aktív korúak körében (3.2.1. táblázat) 6,4%-os a munkanélküliség, melyet közfoglalkoztatás szervezésével szeretnénk csökkenteni, ez a fajta foglalkoztatás elősegítené az elsődlegesen munkaerő-piacon való későbbi elhelyezkedésüket.
Határidő:	2023. 02. 28. (kedd)
Megjegyzések:	Kockázatok: stagnál, vagy nő a munkanélküliségi ráta, pályázatok hiánya, nem nyer pályázatot az Önkormányzat, az érintett nem vesz részt a közfoglalkoztatásban. Csökkenésük eszközei: az érintett meggyőzése a közfoglalkoztatásban való részvételről, további pályázatok felkutatása.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: 2 év múlva 6,4%-ból, 4% legyen, Középtávú: 5 év múlva még nagyobb csökkenés, Hosszú távú: 10 év múlva még nagyobb csökkenés. Munkahelyteremtés, meglévő munkahelyek megtartása.
Az intézkedés tartalma:	Helyi adottságok feltérképezése, pályázat benyújtása közfoglalkoztatásra, új munkahelyek létrehozása és megtartása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés, TeIR KSH Csökken a munkanélküliek száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati pénz támogatás Technikai háttér szakemberek megléte
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Működési és pályázati támogatottság függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható.

Cím:	Eladósodottság csökkentése a mélyszegénységben élőknel
Leírás:	Munkanélküliség vagy tartós munkanélküliség miatt nőtt az eladósodottak száma a településen.
Határidő:	2020. 12. 31. (csütörtök)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A támogatások, segélyek segítségével csökkenjen az eladósodottak száma.
Az intézkedés tartalma:	Lakásfenntartási támogatás, rendkívüli önkormányzati támogatás és egyéb segélyezések körének bővítése, akár pályázatok útján is.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Teir Ksh Önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pénzügyi forrás Pályázati források
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon csökken a településen az eladósodottak száma.

Cím:	Drogfogyasztás felbukkanásának és a fiatalkori bűnelkövetések megelőzése.
Leírás:	Célunk, hogy településünkön ne forduljon elő a fiatalok körében drogfogyasztás, illetve bűnelkövetés.
Határidő:	2020. 12. 31. (csütörtök)
Megjegyzések:	Arra törekszünk, hogy a fiatalokat ráébresszük a drogfogyasztás és bűnelkövetés helytelenségére, következményeire.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Arra törekszünk, hogy egyetlen gyermek sem forduljon droghoz és élvezeti szerekhez községünkben. Emellett pedig ne forduljon elő településünkön fiatalok által elkövetett bűncselekmény.
Az intézkedés tartalma:	Drogprevenációs előadások. Bűncselekményekről felvilágosítás.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatok.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Terembérlet, technikai feltételek, szakemberek felkérése.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon hasznos lehet, mert megszűnnének községünkben a bűncselekmények, javulna a lakosság biztonságérzete.

Cím:	Hátrányos helyzetű gyerekek az óvodai nevelésben
Leírás:	Hátrányos helyzetű gyerekek jelenléte az óvodai nevelésben
Felelős és határidő:	2020.06.15. (hétfő)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyerekek száma az óvodában
Az intézkedés tartalma:	Korai fejlesztés, foglalkozásba való bevonás.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Intézményi adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Szakemberek Technikai feltételek Pénzügyi erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon csökken a hátrányos helyzetű gyerekek száma.

Cím:	Nők elszigetelődésének, háttérbe szorulásának megelőzése.
Leírás:	Fontos, hogy településünkön a nők ne szigetelődjenek el, ne szorítsák háttérbe saját érdekeiket.
Határidő:	2020. 12. 31. (csütörtök)
Megjegyzések:	Szeretnénk bevonni az érintett nőket a közösségi életbe, hiszen nem szabad azt érezniük, hogy feleslegesek.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Célunk, hogy az érintett nők részt vegyenek a falu életében, rendezvényeken, esetleg önkéntes munkában, és érezzék, hogy fontos tagjai a közösségnek.
Az intézkedés tartalma:	A közösségi életbe történő bevonás, önkéntes munkába történő bevonás.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	humán erőforrások mozgósítása, technikai feltételek, szakemberek bevonása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon eredményes lehet, mert az érintett nők érezhetik, hogy szükség van rájuk, ezáltal a társadalom hasznos tagjaivá válhatnak ismét.

Cím:	Nők számának emelkedése a munkaerőpiacon
Leírás:	Magas a nők száma a munkanélküliek körében.
Határidő:	2021. 12. 31. (péntek)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Csökkenjen a munkanélküli nők száma.
Az intézkedés tartalma:	Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Teir Ksh Önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati források Pénzügyi források Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon csökkenthető a munkanélküli nők aránya, ha a képzési programok folyamatosak.

Cím:	Az idősek elmagányosodása
Leírás:	Az időskor vele járója, hogy nehezebben mozdulnak ki, nem vonódnak be a közösségi programokba.
Határidő:	2019. 12. 31. (kedd)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Célunk, hogy településünk idős lakosait be tudjuk vonni különféle programokba, a házi gondozással csökkentjük elmagányosodásukat.
Az intézkedés tartalma:	Házigondozás, programok szervezése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	technikai feltételek, terembérlet, szakemberek bevonása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon hasznos lehet, mert ezáltal megelőzhető lenne az idősek körében felmerülő elmagányosodás.

Cím:	Szabadidő hasznos eltöltése az idősök körében
Leírás:	Az idősök körében népszerűvé tegyük a szabadidő hasznos eltöltésére tervezett programokat.
Határidő:	2020. 12. 31. (csütörtök)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	IV. Az idősök esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Minél több idős korú lakost sikerüljön bevonni a programokba, ezáltal hasznosan tudják közösségben eltölteni szabadidejüket.
Az intézkedés tartalma:	Az igények felmérését követően hasznos egészségmegőrző, kreatív és kulturális programok szervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pénzügyi források Szakemberek Pályázati források
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon az idősök bevonódnak a közösségi programokba.

Cím:	Akadálymentesítés
Leírás:	Közüntézmények, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott.
Határidő:	2021.12.31. (péntek)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A település minél nagyobb területének akadálymentesítése, hogy a fogyatékossggal élők is egyenrangúan el tudjanak érni mindenhová, ne legyen számukra akadály.
Az intézkedés tartalma:	Akadálymentesítése a közüntézményeknek, közterületeknek, járdáknak, parkoknak.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok TeIR KSH
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pénzügyi forrás Pályázati források
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon fontos lehet, mert a fogyatékkal élők is a társadalom hasznos tagjainak érezhetik magukat.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása.	A településen élő aktív korúak körében (3.2.1. táblázat) 6,4%-os a munkanélküliség, melyet közfoglalkoztatás szervezésével szeretnénk csökkenteni, ez a fajta foglalkoztatás elősegítene az elsődlegesen munkaerő-piacon való későbbi elhelyezkedésüket.	Rövidtávú: 2 év múlva 6,4%-ból, 4% legyen. Középtávú: 5 év múlva még nagyobb csökkenés. Hosszú távú: 10 év múlva még nagyobb csökkenés. Munkahelyteremtés, meglévő munkahelyek megtartása.		Helyi adottságok feltérképezése, pályázat benyújtása közfoglalkoztatásra, új munkahelyek létrehozása és megtartása.	Polgármester	2023.02.28.	önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés, TelR KSH Csökken a munkanélküliség száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás.	Pályázati pénz támogatás Technikai háttér szakemberek megléte	Működési és pályázati támogatottság függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható.
2	Eladósodottság csökkentése a mélyszegénységben élőkénél	Munkanélküliség vagy tartós munkanélküliség miatt nőtt az eladósodottak száma a településen	A támogatások, segélyek segítségével csökkenjen az eladósodottak száma		Lakásfenntartási támogatás, rendkívüli önkormányzati támogatás és egyéb segélyezések körének bővítése, akár pályázatok útján is.	Polgármester	2020.12.31.	Teir Ksh Önkormányzati adatok	Pénzügyi forrás Pályázati források	Hosszú távon csökken a településen az eladósodottak száma.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Drogfogyasztás felbukkanásának és a fiatalkori bűnelkövetések megelőzése	Célunk, hogy településünkön ne forduljon elő a fiatalok körében drogfogyasztás, illetve bűnelkövetés.	Arra törekszünk, hogy egyetlen gyermek sem forduljon droghoz és élvezeti szerekhez közösségünkben. Emellett pedig ne forduljon elő településünkön fiatalok által elkövetett bűncselekmény.		Drogprevenációs előadások. Bűncselekményekről felvilágosítás	Polgármester	2023.09.30.	Önkormányzati adatok.	Terembérlet, technikai feltételek, szakemberek felkérése	Hosszú távon hasznos lehet, mert megszűnnének közösségünkben a bűncselekmények, javulna a lakosság biztonságérzete.
2	Hátrányos helyzetű gyermekek az óvodai nevelésben	Hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte az óvodai nevelésben	Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma az óvodában		Korai fejlesztés, foglalkozásba való bevonás.	Polgármester	2020.06.15.	Intézményi adatok	Szakemberek Technikai feltételek Pénzügyi erőforrás	Hosszú távon csökken a hátrányos helyzetű gyermekek száma.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők elszigetelődésének, háttérbe szorulásának megelőzése.	Fontos, hogy településünkön a nők ne szigetelődjenek el, ne szorítsák háttérbe saját érdekeiket.	Célunk, hogy az érintett nők részt vegyenek a falu életében, rendezvényeken, esetleg önkéntes munkában, és érezzék, hogy fontos tagjai a közösségnek.		A közösségi életbe történő bevonás, önkéntes munkába történő bevonás.	Polgármester	2020.12.31.	önkormányzati adatok	humán erőforrások mozgósítása, technikai feltételek, szakemberek bevonása.	Hosszú távon eredményes lehet, mert az érintett nők érezhetik, hogy szükség van rájuk, ezáltal a társadalom hasznos tagjaivá válhatnak ismét.
2	Nők számának emelkedése a munkaerőpiacon	Magas a nők száma a munkanélküliek körében.	Csökkenjen a munkanélküli nők száma.		Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről	Polgármester	2021.12.31.	Teir Ksh Önkormányzati adatok	Pályázati források Pénzügyi források Humán erőforrás	Hosszú távon csökkenthető a munkanélküli nők aránya, ha a képzési programok folyamatosak.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek elmagányosodása	Az időskor vele járja, hogy nehezebben mozdulnak ki, nem vonódnak be a közösségi programokba.	Célunk, hogy településünk idős lakosait be tudjuk vonni különféle programokba, a házi gondozással csökkentjük elmagányosodásukat.		Házigondozás, programok szervezése.	Polgármester	2019.12.31.	önkormányzati adatok	technikai feltételek, terembérlet, szakemberek bevonása.	Hosszú távon hasznos lehet, mert ezáltal megelőzhető lenne az idősek körében felmerülő elmagányosodás.
2	Szabadidő hasznos eltöltése az idősek körében	Az idősek körében népszerűvé tegyük a szabadidő hasznos eltöltésére tervezett programokat.	Minél több időseket sikerüljön bevonni a programokba, ezáltal hasznosan tudják közösségben eltölteni szabadidejüket.		Az igények felmérését követően hasznos egészségmegőrző, kreatív és kulturális programok szervezése	Polgármester	2020.12.31.	Önkormányzati adatok	Pénzügyi források Szakemberek Pályázati források	Hosszú távon az idősek bevonódnak a közösségi programokba.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés	Közütemények, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	A település minél nagyobb területének akadálymentesítése, hogy a fogyatékkal élők is egyenrangúan el tudjanak érni mindenhol, ne legyen számukra akadály.		Akadálymentesítése a közterületeknek, járdáknak, parkoknak.	Polgármester	2021.12.31.	önkormányzati adatok TelR KSH	Pénzügyi forrás Pályázati források	Hosszú távon fontos lehet, mert a fogyatékkal élők is a társadalom hasznos tagjainak érezhetik magukat.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

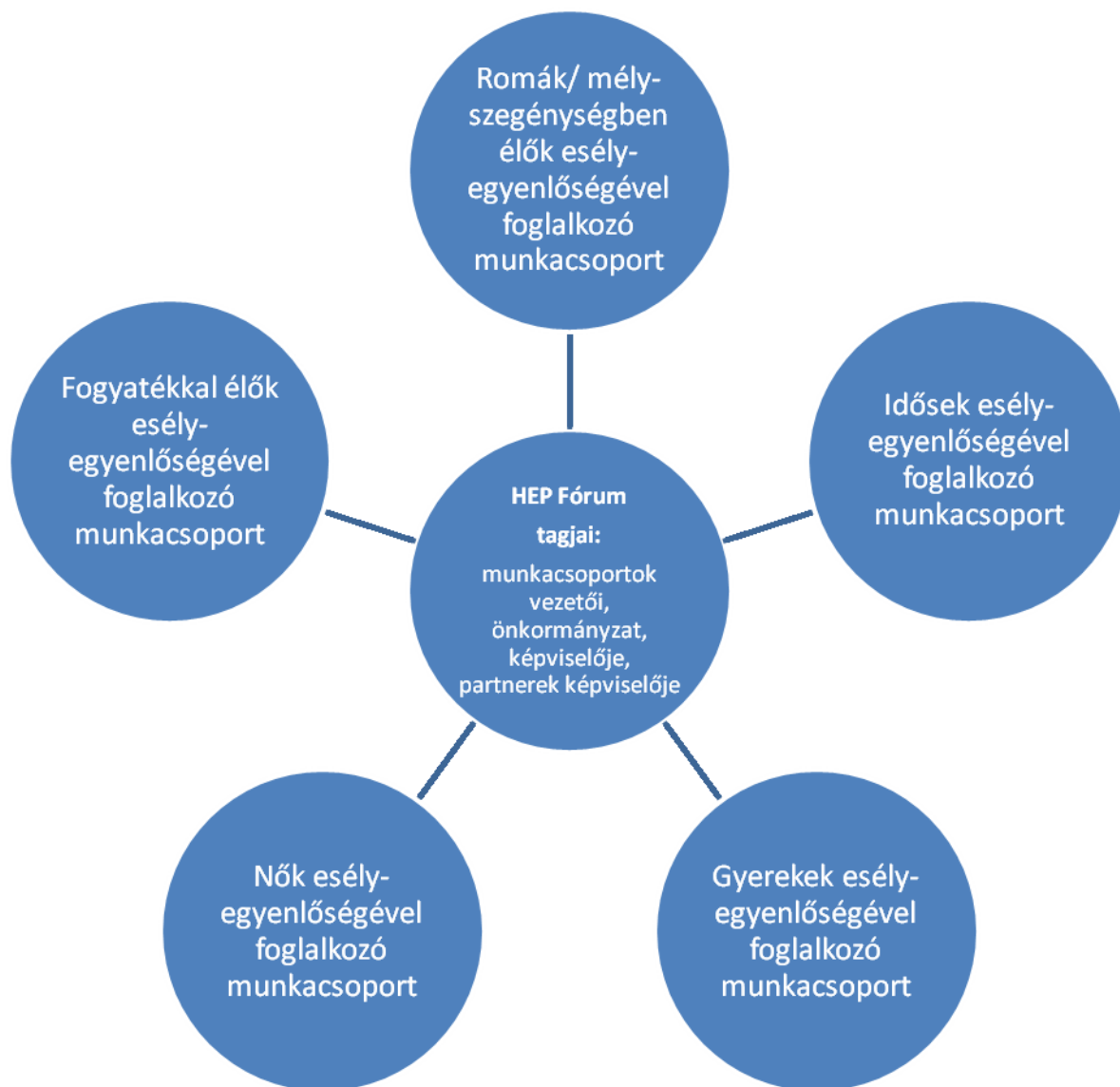
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Bükkzsérc Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Bükkzsérc Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 187/2018 (XII.13.) kt. számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

--

Dátum 2018. 12. 13.

A Bükkzsérc Község. Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

--

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

--